

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ : 'Εν 'Αθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — 'Εν τῷ ἔξωτ. φρ. 30.

ΑΓΓΕΛΙΑΙ : ἅπασι ἢ δις, λ. 40, τρίς ἕως ἑξάκις λ. 20, κατὰ μῆνα λ. 15, ἕτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. 10.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ, ὁδὸς Μουσῶν, Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατείαν τοῦ Συντάγματος.—

B. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Οἱ ἐγγραφόμενοι νέοι συνδρομηταὶ εἰς τὸ *Μη Χάνεσαι* λαμβάνουσι, προσθέτοντες εἰς τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν μόνον ὃ φράγκα.

Α' Ὅλην τὴν σειρὰν τῶν ἐπιφυλλίδων *Λυκογιάννη*, τιμωμένου ἐκάστου φύλλου παλαιοῦ ἀντί λ. 20 δρ. ν. **26.**—

Β' Τὸ ὠραῖον μυθιστόρημα τοῦ *Κυρίου Ὑπουργοῦ*. . . . . » » **1.80**

Γ' Τὰ μέχρι τοῦδε ἐκδοθέντα φύλλα τῶν *Κρητικῶν Γάμων*, ἐθνικοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ζαμπελλίου. . . . . » » **1.80**

Δ' Τὸ *Γελοιογραφικὸν Ἡμερολόγιον* τοῦ *Μη Χάνεσαι* τοῦ 1882 ἐξαντληθὲν πλὴν ὀλιγίστων ἀντιτυπῶν . . . . . » » **2.**

ἤτοι τὸ ὅλον φράγκα **31.60**

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Ἡ σιωπὴ ἦν ἐτήρησεν ὁ τύπος περὶ τοῦ λόγου τοῦ κ. Ἱεροκλέους εἶνε σιωπὴ ἀνεξήγητος. Μίαν καὶ μόνην ἐξήγησιν δυνάμεθα νὰ δώσωμεν ὅτι οἱ ἀξιότιμοι συνάδελφοι δὲν παρῆσαν εἰς τὴν ἐκλογικὴν συνεδρίασιν τῆς Κυριακῆς, ἵνα ἀκροασθῶσιν αὐτοῦ, γὰρ δὲ μόνον ὑπὸ τῆς *Μακεδονίας* δημοσιευθέντος ὄλου, ἐπιφυλάσσονται νὰ κρίνωσι περὶ αὐτοῦ σήμερον ἢ αὔριον. Διότι δὲν πιστεύομεν οὔτε ἐνοχὸς ἀδιαφορία οὔτε παρὰ φύσιν κακεντρέχεια νὰ ἀναγκάσῃ αὐτοὺς νὰ παρέλθωσι λόγον, ὅστις ἄλλοι θὰ ἦτο γεγονός τῆς ἡμέρας. Εἰς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ συναδέλφου καὶ τῶς συνεργάτου μας ἀποδίδομεν ἡμεῖς ἔκτακτον σοβαρότητα καὶ διὰ τὸ θέμα ὃ πραγματεύεται καὶ διὰ τὸ θάρρος μεθ' οὗ διεξῆλθεν αὐτὸ καὶ διὰ τὴν πολεμικὴν δεινότητα ἦν ἀνέπτυξε καὶ διὰ τὴν ρητορικὴν ὄλιως ἀρχαιοπρεπῆ κατασκευὴν καὶ διὰ τὴν ἔρμην τῶν αἰσθημάτων μεθ' ἧς ἀνιτάραξε τὸσφ τρυφερὸν δι' ἡμᾶς ζήτημα καὶ τὴν σχεδὸν πρωτότυπον σειρὰν τῶν συλλογισμῶν δι' ὧν ὑπεστήριξε τὴν θέσιν του. Ἡ ἀγόρευσις του βεβαίως ὑπὸ πολιτικὴν καθαρῶς ἐπόψιν δυνατὸν νὰ προκαλέσῃ ἄλλας παρ' ἄλλων ἀντιρρήσεις· ἀλλ' ἡ ἀγόρευσις ὡς πολιτικοῦ ρήτορος—περὶ τούτου νομίζομεν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ὑ-

πάρξωσι δύο γνώμαι—δέον νὰ ταχθῇ μεταξύ τῶν πρώτης τάξεως ἀγορεύσεων. Καὶ ἔχομεν τὴν τόλμην νὰ ἐρωτήσωμεν τίς, ἐξαιρουμένων τριῶν ἢ τεσσάρων βουλευτῶν, τίς ἠδύνατο νὰ κάμῃ τὸσφ λαμπρὰν ἀγόρευσιν; Χρειαζέται δὲ πολὺς φθόνος, πολλὴ ποταπότης, ἵνα ἀργηθῇ τις τὴν ἀλήθειαν ταύτην.

Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὁ Κ. Ἱεροκλῆς ὡς ρήτωρ δὲν διέπρεψε τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν. Ἀλλὰ νοῦς, ὅστις παράγει τοιαῦτα δυνατὰ ἔργα, εἶνε δύσκολον τάχα νὰ κατακτήσῃ καὶ τὴν εὐκολίαν τοῦ λέγειν; Πάντες δὲ οἱ διακριθέντες ἐν τῇ Βουλῇ ὡς ρήτορες μήπως ἐξ ἀρχῆς τοιοῦτοι ἦσαν; Ἡμεῖς ποσάκις συνελάθομεν βουλευτὰς ἐπ' αὐτοφύρῳ ἀποστηθίζοντας τὰ πτωχὰ χειρόγραφα τῶν καὶ εἶτα κριθέντας εἰς δυνατοὺς ρήτορας; Ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ καὶ τῷ τύπῳ, ἐν ταῖς ἰδέαις καὶ τῇ πολεμικῇ, ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασι καὶ τοῖς συλλογισμοῖς, ἐν τῇ κατασκευῇ τῶν περιόδων καὶ τῇ ἐκλογῇ τῶν σχημάτων, ὁ Κ. Ἱεροκλῆς διεκρίθη ὑπὲρ πάντας τοὺς δευτερεύοντας πολιτευομένους καὶ ἂν θέλετε, κατέπληξεν ἡμᾶς αὐτοὺς τοὺς τὸσον καλὰ γνωρίζοντας αὐτόν. Οἱ κύριοι συνάδελφοι δὲν εὔρον ἄρα γε τίποτε ἐν τῇ ἀγορεύσει αὐτῆ; Ὁ κ. Φιλήμων, ὅστις εὔρε τὸσα πράγματα νὰ εἴπῃ περὶ ἐνὸς δελτίου τοῦ κ. Ἱεροκλέους, προκειμένου περὶ ἐπικρίσεως, ἦτις δυνατὸν καὶ νὰ ἔχῃ τὴν βᾶσιν τῆς, δὲν εὔρε τίποτε νὰ εἴπῃ περὶ τῆς ἀγορεύσεως αὐτοῦ; Τὸ σύστημα τῆς σιωπῆς δηλοῖ ἢ ἀδιαφορίαν ἢ φθόνον; ὁ κ. Φιλήμων, ὁ καὶ τὸν κώνωπα ἐξουχιζῶν ἐν τῇ πολιτικῇ, δὲν πιστεύομεν ὑπὸ τοιοῦτου παθήματος νὰ προσεβλήθῃ. Ὀλιγώτερον δὲ πιστεύομεν εἰς τὸ δεύτερον αἶτιον, προκειμένου περὶ δημοσιογράφου καταγαγόντος τὸσας νίκας πολιτικὰς καὶ δημοσιογραφικὰς καὶ μὴ ἔχοντος νὰ φοβηθῇ τίποτε παρὰ νεαροῦ συναδέλφου του. Διὰ τοῦτο προσδοκῶμεν ὅτι δὲν θὰ παραλείψῃ νὰ ἐκπληρώσῃ καθήκον ὀφειλόμενον παρ' αὐτοῦ καὶ ὡς δημοσιογράφου καὶ ὡς συναδέλφου.

Ο ΒΟΥΛΓΑΡΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ

(ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Σόφια, 20 Σεπτεμβρίου.

Εἶνε παντοίας ἐθνικότητος ὁ βούλγαρος στρατιώτης, ἐνῶ ἀπ' ἑτέρου μιᾶς καὶ μόνης εἶνε ὁ διατάσσων αὐτὸν ἀξιωματικὸς—ρωσικῆς. Εἶνε ὀθωμανὸς, Ἕλληνας, ἀθίγγανος, βούλγαρος, ρωμοῦνος, σέρβος, Ἰουδαῖος, καὶ εἴ τι ἄλλο, διότι πᾶς

ἐν Βουλγαρία στρατευομένου ηλικίας εἶνε ὑπόχρεως νὰ ὑπηρετήσῃ. Ἐπὶ τῆς στρατιωτικῆς του κλίνης ὀνειρεύεται τὴν χαρὰν του, τὴν Ἀθηνῶν του, τοὺς μεγάλους ὀφθαλμοὺς καὶ τὴν χαλκίνην χροιάν τῆς ἀθιγγανίδος του, τὴν μομιτζάν του καὶ τὴν μουλίτζαν του ὁ βούλγαρος ἱππότης τοῦ ξίφους καὶ τῆς καρδίας, καὶ τὴν ἐπαύριον ἐν ρωσικῇ γλώσσῃ ἀκούει τὰ στρατιωτικὰ προστάγματα. Οἱκοὶ ἀκούει τὴν γλυκεῖαν γλώσσαν, εἰς ἣν ἐψάλλαν οἱ ραψῶδοι, τὴν σοβαρὰν, ἐν ἣ ἤμελψεν ἡ μούσα τῆς Σιών, τὴν πλουσίαν, δι' ἣς ἐδημιουργήθη ἡ θρησκεία τοῦ Ἰσλάμ, — ἀλλ' ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ αὐτὴν τὴν βουλγαρικὴν ἀπομανθάνει, ἀντικαθιστῶν αὐτὴν διὰ τῆς τραχείας τοῦ Βορρᾶ γλώσσης. Ἐκρωσίζεταί ἡ λαλιὰ τοῦ βουλγάρου στρατιώτου καὶ ὁ ἀξιωματικὸς του ἀποβαίνει νεώτερον εἶδος καὶ πρωτοφανὲς προπαγανδισμοῦ.

Εἶνε ἀγροῖκος ὡς πᾶς στρατιώτης. Τραχὺς ὡς πάντες οἱ ἀγροῖκοι. Ὀλιγόλογος ὡς πάντες οἱ τραχεῖς. Ἄλλ' εἶνε λίαν νομοταγῆς, λίαν πειθήνιος. Τακτικώτατος εἰς τὸ κέλευσμα, ἀμειψτος εἰς τὴν διαγωγὴν, καθάριος εἰς τὴν περιβολὴν του, — ἔχει τὰς ἀρετὰς ταύτας, ἂν ἔχη τὰς ἀναποσπάστους ἐκείνας τοῦ ἐπαγγέλματός του κακίας. Διακρίνει τὴν ἐθνικότητά του ἀπὸ τὴν δόσιν τῶν ἀρετῶν του. Ὁ Ἰουδαῖος, ὁ βούλγαρος, ὁ Ἕλλην εἶνε ὁ καθαρώτερος, ὁ ὀθωμανὸς κατέχει ἰδίαν τάξιν, ἀλλ' ὁ ἀθιγγανός, σέρβος καὶ ρωμῶνος δὲν παραλλάσσουσι μεταξύ των. Νομίζω ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἡ κατάταξις θὰ διατελεῖ ἡ αὐτὴ, καίτοι τὸ ἰδιαικὸν μου τοῦ βουλγάρου στρατιώτου ἤθελεν εἶσθαι καλὸς ἐν γένει καὶ γενναῖος μαχητής.

Μ' ἐρωτᾷς ἴσως διατὶ τῷ δίδω τὴν ἐθνικότητα Ἑλλην. Ἄλλὰ μὴ νομίσης διὰ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους τοὺς στρατολογηθέντας ἐν Βάρνη. Ὁ Ἕλλην στρατιώτης τῆς Βουλγαρίας εἶνε Μακεδῶν, εἶνε ἀπόγονος ἐκείνων, οἵτινες ποτε εἶχον ἀρχηγὸν τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον, τὸν Ἰσκανδέρ Ζούλ καρνεῖν τῶν προφητειῶν, καὶ σήμερον τὸν Ἀλέξανδρον Α' τῆς Βουλγαρίας, οὐδεμιᾶς προφητείας προσιώνισμα. Εἶνε ξυλοργὸς μαθητευόμενος, ἡ ἐργάτης ἀγροῦ, ἡ κτίστης ὁ Μακεδῶν ὁ ἐρχόμενος ἐνταῦθα τὸν ἀγρεύει ἀμέσως ἡ στρατολογία, ἀρκεῖ τὰ ἔτη του νὰ ἦνε εἴκοσι καὶ ἓν.

Ἡ περιβολὴ τοῦ βουλγάρου στρατιώτου εἶνε ἐντελῶς ρωσικὴ. Τὸν μὲν χειμῶνα ἐκ μαλλίνου χονδρῶ ὑφάσματος βαθείως πραοῖνον ἢ κίανου χρώματος. Τὸ δὲ θέρος ἐκ λευκοῦ λινοῦ ὑφάσματος. Τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς του εἶνε τὸ ρωσικὸν κασκέτον καὶ ἐπὶ τοῦ ὤμου φέρει τὸν ἀριθμὸν τοῦ τάγματός του καὶ εἰς τὸν λαϊμὸν τὸ διακριτικὸν σειρήτιον.

Ἄλλ' ὁ προπαγανδισμὸς δὲν σταματᾷ εἰς τὴν γλώσσαν καὶ τὴν στολήν· ἐξακολουθεῖ καὶ εἰς τὰς στρατιωτικὰς παραδόσεις· διότι ὁ στρατὸς τῆς Βουλγαρίας ἐξῆλθεν ἀπὸ τὰ στελέχη τοῦ ρωσικοῦ στρατοῦ καὶ αἱ παραδόσεις του εἶνε αἱ ἐκείνου. Δὲν τῷ διδάσκονται τὰ κατορθώματα τῶν προγόνων του. Δὲν διδάσκειται ὅπως ὁ Ἕλλην τὸν Μπότσαρην καὶ Λεωνίδα, τὸν Ἀνδρουτζῶν καὶ Μιλτιάδην, καὶ οὗτος τὸν Συμεῶνα καὶ Σαμουὴλ καὶ Χροῦμόν του· ἀλλὰ τὰ ἄσματα φέρουσι τὰ ὀνόματα τοῦ Σκόβελεφ καὶ Γούρκου καὶ τὸν θῆνον τοῦ Ὁσμάν πασᾶ. Ὑπεκκαίεται ἡ φιλοδοξία του μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡμέραν τινὰ θέλει βαδίσει κατὰ τῆς μεγάλης τοῦ Κωνσταντίνου πόλεως ὑποστηριζόμενος ὑπὸ τῶν λογῶν τοῦ Βορρᾶ ὅπως αὐτὴν πλέον δώσῃ νύμφην εἰς τοὺς κνιάζους του, ὅπως ποτὲ ἐλάμβανον οὗτοι νύμφας τὰς θυγατέρας τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων. Ἐξήματα του λέγουσιν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν! οὗτος εἶνε ὁ γλυκύτερος τοῦ βουλγάρου μου

στρατιώτου θούριος, τὸ πραγματικώτερον ὄνειρόν του, τὸ μόνον καίον πῦρ τῆς φιλοδοξίας του.

Ἐχει 24,000 συστρατιωτῶν ὅπως φέρεται εἰς τὴν ἐπίσημον στατιστικὴν, ἀλλ' ὡς ὁ ἴδιος γινώσκει 17,000 μόνον. Εἶνε εἴκοσι καὶ τέσσαρα τὰ τάγματα εἰς ἃ εἶνε διηρημένη ἡ δύναμις αὐτὴ πρὸς 600 ἄνδρας ἕκαστον, τρία τάγματα ἱππέων, καὶ 12 κανονιστοειχίας καὶ ἐν τάγμα μηχανικοῦ. Αὐτὴ ἡ κατάστασις τοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ ἐν καιρῷ εἰρήνης. Ἐπὶ πλέον ὅμως ὑπάρχει καὶ ἡ ἔριππος ἀστυνομία ἐκ 1000 ἀνδρῶν ἀποτελουμένη.

Ὁ ἐν Σοφίᾳ ἐστρατοπεδευμένος στρατιώτης ἔχει συναδέλφους μακρὰν εἰς τὴν Σούμλαν, διότι δύο στρατόπεδα εἶνε ἐσχηματισμένα καὶ δύο σώματα στρατοῦ ἐναλλάξ ἐκτελουμένων τῶν μεγάλων γυμνασίων εἰς ἓν ἐκ τῶν δύο. Καὶ τρίτον ὅμως στρατόπεδον σχηματισθήσεται τὸ προσεχὲς ἔτος ἀκόμη πλησιέστερον τοῦ τῆς Σοφίας πρὸς τὰ ὀθωμανικὰ σύνορα. Ὁ ναργιλίζων ὀθωμανὸς πολὺ ἐγγὺς πλέον θ' ἀκούη τὸ Ἰκαραγγράδ-νάς.

Ὁ βούλγαρος στρατιώτης κατ' εὐθειαν ὑπέκει εἰς τὸν ἀνυπολογιστὸν του, ὃν 8 εἰς ἕκαστον τάγμα καὶ καθ' ἱεραρχικὴν τάξιν, 4 ὑπολοχαγούς, 4 λοχαγούς καὶ ἓνα διοικητὴν φέροντα τὸν βαθμὸν συνταγματάρχου ἢ ἀντισυνταγματάρχου. Εἰς ἕκαστον τάγμα ἐπιπροστίθεται εἰς ὑπολοχαγὸς — ὑπαπιστής.

Εἶνε ὀπλισμένοι μὲ τουφέκια Berdan, παραπλήσια τῶν τοῦ ἑλληνικοῦ στρατοῦ Gras. Τὸ πυροβολικὸν ἔχει τηλεβόλα τοῦ τελευταίου συστήματος Κρούπ. Ὅπλα τοιοῦτου συστήματος ἔχει ἡ βουλγαρικὴ κυβέρνησις ἐν ταῖς ἀποθήκαις της δι' 100,00 ἀνδρῶν καὶ ἄλλα τόσα ἐμπροσθογεμῆ μεταπεποιημένα εἰς ὀπισθογεμῆ, ὃν ποιεῖται χρῆσιν ἡ ἐθνοφυλακία. Τετρακῶσι δὲ ἑκατομμύρια φυσικῶν διὰ τὰ ὄπλα Berdan καὶ εἴκοσι διὰ τὴν ἐθνοφυλακίαν. Φρονᾷ δὲ περιττὸν νὰ εἴπω ὅτι διατίθεται καὶ τὰς ἀφθότους ρωσικὰς ἀποθήκας.

Εἰς τὰ γυμνάσια γίνεται χρῆσις τοῦ ἀκροβολιστικοῦ συστήματος. Ἐκαστος δὲ πολίτης ὀφείλει κατ' ἔτος νὰ ποιήσῃ 52 γυμνάσια. Οἱ προγυμνασταὶ μόνον εἶνε βούλγαροι, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ γυμνάσια διευθύνουσι πάντα ἀνώτεροι ρῶσοι ἀξιωματικοί. Διότι οἱ ἐγγῶροι ὑπαξιωματικοὶ οὐδέποτε προτιβάζονται, ἀλλ' ἀποστέλλονται μακρὰν, εἰς τὸν Καύκασον, λόγῳ μὲν ὅπως κάλλιον ἐξασκηθῶσιν, ἔργῳ δὲ ὅπως ἐκχωρῶσι τὰς θέσεις των εἰς τοὺς ἐκ Ρωσίας ἐρχομένους ἀξιωματικούς.

Αἱ ἐλπίδες τοῦ βουλγάρου στρατιώτου βλέπει εἶνε λίαν εὐρεῖαι, ἂν ἀποβλέψῃ τις εἰς τὴν μακρὰν ἀπόστασιν ὅπου στέλλεται, ἀλλὰ λίαν περιορισμέναι ὅσον ἀφορᾷ τὸ στάδιον ὅπερ πρὶκεται νὰ διατρέξῃ. Ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ διδάσκειται ὁ μαθητὴς ἐν ρωσικῇ γλώσσῃ τὴν τέχνην τοῦ πολέμου ὑπὸ ρώσων ἀξιωματικῶν κάλλιστα μὲν γινωσκόντων τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς παραδόσεις τῆς χώρας των, ἥκιστα δὲ τὰ τῆς Βουλγαρίας, τῆς ἱστορίας τῆς ὁποίας μὲλις ἀπτονται ἐν τῇ σχολῇ ταύτῃ. Βυθίζόμενος εἰς τὸ ρεῦμα τοῦτο τοῦ ρωσικοῦ προσηλυτισμοῦ παρασύρεται πρὶν ἢ καλῶς τὸ νοῆσθαι ὁ βούλγαρος σπουδαστής καὶ ευκολώτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ στρατιώτου ὑπηρετεῖ τοὺς ρωσικοὺς σκοποὺς.

Ὁ βούλγαρος στρατιώτης, ὁ σπουδαστής τῆς στρατιωτικῆς σχολῆς, ὁ βούλγαρος ὑπαξιωματικὸς εἶνε πάντες ὄργανα τῆς προπαγάνδας τοῦ Βορρᾶ καὶ ἀνήκουν πάντες εἰς τὴν στρατιάν τῆς Ρωσίας.

Πρόσπερος

ΧΡΟΝΙΚΑ

Αἱ ἐκ Χίου εἰδήσεις φοβεραὶ. 20,000 ἄστεγοι. Θύματα πολλά. Εὐτυχῶς ἡ κυβέρνησις μας ἀνέπτυξε μεγάλην δραστηριότητα. Οἱ σταλθόμενοι ἱατροὶ εἰσὶν οἱ κύριοι Δ. Μακκάς, Λούης, Κατερινόπουλος, Σπάθης, Παπαϊωάννου καὶ 4 δόκιμοι. Συγχρόνως καὶ τὸ ὑπουργεῖον τῶν στρατιωτικῶν θὰ σταίη καὶ τὸν στρατιωτικὸν ἱατρὸν κ. Τράϊμπερ μετ' ἄλλων δοκίμων. Σκηναὶ δὲ σταλθόνται διακόσιαι.

Ἐτοιμάζονται ν' ἀποσταλῶσιν εἰς Χίον ἐπὶ ταῖς τελευταίαις συμφοραῖς τῆς κακοδαίμονος νήσου δύο πολεμικὰ ἀτμόπλοια μετ' ἀνδρῶν, καὶ τῶν λοιπῶν ἀπαιτουμένων πρὸς περιθαλψίν.

Ἐκτακτον πίστωσιν 50,000 δραχμῶν διενήργησε τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἐσωτερικῶν ὑπὲρ τῶν ἐν Χίῳ παθόντων.

Τὴν συνοικίαν Νεαπόλεως ἀπὸ τινος περὶ τὴν 10ην περίπου ἑσπερινῆν ὥραν συνταράσσουσι πυροβολισμοί. Τρέχουν οἱ τῆς γειτονιάς, ἐρωτῶσι περιφθοροὶ τί συμβαίνει· φυσικὰ δυστύχημά τι ὑπονοεῖται. Οἱ πυροβολισμοὶ ρίπτονται τακτικὰ ὑπὸ μερικῶν χάριν γούστου· διασκεδάζουν μὲ τὸν κρότον, καὶ μὲ τὴν ἀνησυχίαν τῶν προστρέχόντων ἀνθρώπων. Καὶ τὸ σπουδαιότερον, ὅτι τὰ ριπτόμενα ὄπλα εἶνε ἐσφαιρα· ὥστε ἐκτὸς τῆς ἀναστατώσεως τῆς συνοικίας, δύναται νὰ συμβῇ καὶ δυστύχημα, ἂν, μὴ προλαβοῦσα ἡ ἀστυνομία, δὲν περιορίσῃ τοὺς ταραξίαις.

Ἀΐγιον. Ἀπῆλθοντες τρίτου δεκαημέρου Σεπτεμβρίου, ἐξήχθησαν σταφιδοκαρποῦ λίτραι ἐνετικαὶ 2,177,213· συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ πρότερον ἐξαχθέντος ἐκ λιτρῶν 11,838,192, ὅλον τὸ μέχρι τοῦδε ἐξαχθὲν ποσὸν ἀνέρχεται εἰς λίτρας 14.637,229.

Νομίζετε ὅτι ἐξεμπερδύσαμεν καθ' ὀλοκληρίαν ὑπὸ τὴν ἀηδίαν τῶν δημοτικῶν ἐκλογῶν; Ἀκόμη. Ἀπειλεῖται ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐκλογῆς τοῦ Δημοτικοῦ Συμβούλου Τσόχα, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ὑποψήφιος οὗτος προήδρευε τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς.

Δὲν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς τὸν δεινῶς ἀκρωτηριασθέντα ἀτυχῆ νέον Κωνσταντινίδην σκέψις αὐτοκτονίας, ὡς ἐγράφη, ὑπὸ τινων ἐφημερίδων, ἀλλ' αἰφνιδία ζάλη καταλαβοῦσα αὐτὸν ἰστάμενον ἐπὶ τοῦ γείλους τῆς ἀποβάθρας ἅμα τῇ προσεγγίσει τῆς σιδηροδρομικῆς ἀμαξοστοιχίας, καὶ προτιθέμενος νὰ καταβῇ εἰς Πειραιᾶ· εὐρέθη μάλιστα καὶ τὸ εἰσιτήριον ἐπὶ τοῦ πῆλου του. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι καταβλήθεις ὑπὸ διανοητικοῦ μόχθου ἐπασχεν ὁ νέος ὑπὸ ἀϋπνίας καὶ τινος μελαγχολίας συνεπῶς· ἀλλὰ ἦτο φύσει δειλὸς, ἀπῆρτετο δὲ διὰ τὸσφ φρικώδη ἀπόφασιν σθένος, οὐ ἔσπερετο ἵνα ὑποθέσωμεν ὅτι ἐκουσίως ἐγένετο θῆμα.

Σήμερον τὴν πρωίαν κατεκόπτετο ὑπὸ τῶν πελέκειν τῶν ἐργατῶν ἡ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ἀπέναντι τῆς βουλῆς λεύκη. Ἠρωτήσαμεν διεργόμενοι, τὴν αἰτίαν τῆς θανατικῆς αὐτῆς

ἐκτελέσεως, καὶ μᾶς ἀπάντησεν εἰς ἐργάτης ὅτι ἀξερᾶθηκεν ἔν τούτοις εἰς τοὺς κατὰ γῆςριπτομένας κλωνὰς τῆς παρετηρήσαμεν ἀρκούσαν εἰσέτι θαλλερότητα καὶ πρασιναδάν καὶ φύλλωμα, ὥστε νὰ θεωρήσωμεν πρόωρον καὶ σκληροτάτην τὴν καταδίκην. Ἄν ὅμως ὁ λόγος τῆς ὁμοιότητος καὶ καλλιτεχνικῆς συμμετρίας τῶν ἐπὶ τῶν ὁδῶν δένδρων ὑπηγόρευσε τὴν κοπήν, νομίζομεν ὅτι μυριάκις προτιμώτερον ἦτο νὰ ἐκρίζωθῶσι τὰ κανοειδῆ καὶ κονισαλέα καὶ ραχίτικα ἐκείνα πευκίδια, τὰ ἀσχημίζοντα τὴν ὁδὸν Σταδίου, καὶ νὰ διασωθῇ ἡ ὑπερήφανος λεύκα ἥτις καὶ μὲ τὴν παρακμήν της ἀκόμη ἐστόλιζε τὸν δρόμον. Ὅντος δὲ τοῦ λόγου περὶ δένδρων, δὲν ἐννοοῦμεν οὐδὲ τὴν καταστροφὴν τῶν πρὸ τοῦ νέου ταχυδρομείου ζευγαρωτῶν καὶ καμαρωμένων καὶ σκιερωτάτων δένδρων διὰ λόγους ψυχρᾶς ἐτικέτας, οὕτως εἶπεν, τῶν μεγάλων πόλεων, μὴ καταδεχομένης ἐν τῇ διατάξει τοῦ σιγυρισματος τῆς νὰ ξεμυτίσῃ εἰς καμνὰ γωνίτσα ἀνώμαλός τις παράστασις εἰδυλλίου καὶ ἀγροτικότητος.

Περὶ τῶν ἐν τῷ «Αἰώνι» καὶ ἐν τῇ «Ἐφημερίδι» δημοσιευθειῶν διατριβῶν καὶ ἀνταποκρίσεων τῶν καταπτομένων τοῦ ἡμετέρου ἐκ Θεσσαλονίκης ἀνταποκριτοῦ ὄστις ὑπὸ τρεῖς ἀστέρας ἐγράψε ἡμῖν δύο ἐπιστολάς, ἐξ ὧν ἰδίως ἡ πρώτη ἐνεποίησεν ἐνταῦθα καταπληκτικὴν ἐντύπωσιν, θαυμασθεῖσαν καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὸ πλῆθος τῶν δι' αὐτῆς ἐκφρασεῖων ἀληθειῶν, θέλωμεν γράψαι προσεχῶς. Ἀπὸ τοῦδε ὅμως λέγομεν τὸν ἐν Βιτωλίοις κ. Δοκόν, ὅστις βέβαια εἶνε ὁ προκαλέσας ταῦτα πάντα ὅτι μὲ φωνὰς καὶ μὲ διατριβὰς δὲν ἐξαλείφονται τόσφ δύναται ἐντυπώσεις, ὡς αἱ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης.

Ἐν Πειραιεὶ εἰς θέσιν Καμίνια Πειραιῶς ὁ Δ. Γκαβαλιᾶς ἐξ Ἀνδρου ἐτραυμάτισε κατόπιν ἐριδος διὰ σιδήρου τινὸς τὸν Π. Γονίδην, μὴ συλληφθεὶς.

Χθὲς καταμεσήμερα ἐπὶ τῆς κεντρικωτέρας ὁδοῦ, τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Αἰόλου καὶ Ἐρμού ὁ Μ. Στυλιανοῦ ἐτραυμάτισεν ἐπικινδύνως τὸν Π. Κουρδῆν· ὁ δραστής συνελήφθη.

Καταγγέλλονται ἡμῖν ἐκ Πειραιῶς λεπτομερῶς καὶ ἐντόμως ἀναμφίβολα βιβλιοκαπηλικὰ ἐγκλήματα τοῦ συλλόγου τῶν καθηγητῶν τοῦ ἐκείσε Γυμνασίου, διαπραττόμενα κατὰ τῶν πτωχῶν μαθητῶν, ἢ κάλλιον κατὰ τῆς τσέπης τῶν ἀτυχετέρων αὐτῶν γονέων. Γινώσκομεν ὅτι ἡ βιβλιοκαπηλεία ἐξασκεῖται παρ' ἡμῖν ἀπροσκόπως καὶ ἀτιμωρητί· ἀλλὰ τὸ πρῶτον ἦδη ἔσχομεν τὴν εὐχαρίστησιν νὰ λάβωμεν γνῶσιν τοῦ τρόπου καθ' ὃν συνήθως διαπράττεται, ἐξ ὀρισμένων ὑποδείξεων τοῦ ἐκ Πειραιῶς ἐπιστέλλοντος. Ἐκτὸς τῶν ἀπαραιτήτως χρησίμων βιβλίων, ἡ βιβλιοκαπηλεία εἰσάγει ὡς ἐφέδρους, καὶ τὰ βοηθητικά. Καὶ διὰ μὲν τὰ οὐσιώδη μαθήματα, ὑπομονή! ἀλλὰ δι' ἐν μαθήμα δευτερίου τί χρειάζονται πρὸς Θεοῦ! τέσσαρα καὶ πέντε βιβλία; Οὕτως ἐν τῷ Γυμνασίῳ Πειραιῶς ὡς ἰσρὸν μάθημα διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Γ', ὑπάρχει ἐν τῷ προγράμματι ἡ Κατήχησις Ζανουβίου, ἀξίας 2 δραχμῶν. Ἀρχονται τὰ μαθήματα, καὶ ὁ τῶν ἱερῶν Καθηγητῆς τοὺς φορτῶνει καὶ τὴν Συμβολικὴν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, βιβλίον ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέν, συνέχειαν τοῦ πρώτου τόμου, ἐκδοθέντος περίου καὶ ἐπιβληθέν-

τος και εκείνου εις τους μαθητάς, τὸ ὄλον δραχμαὶ 7, μετὰ τῆς προσδοκίας καὶ τῶν ἐπεξῆς τόμων. Μετὰ ταῦτα προσφέρεται εἰς τοὺς μαθητάς *Λογματικὴ Θεολογία!* δρ. 3.25. Δὲν ἐτελειώσαμεν. Ὁ αὐτὸς Καθηγητὴς ἀπαιτεῖ νὰ ἀγοράσουν οἱ μαθηταὶ, ὅπερ καὶ ἐπραξάν, τὴν *Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν*, δρ. 2.50, καὶ τὴν *Ἀλήθειαν τῆς Οἰκουμεικῆς Ἐκκλησίας*, δρ. 3! Καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὅσοι νὰ τελειώσῃ τὸ ἔτος, ἔχει ὁ Θεός. Καὶ ἀπ' ὅλα αὐτὰ θὰ προφθάσῃ νὰ παραδώσῃ 80 μόνον σελίδας Κατηχήσεως. Τώρα φαντασθῆτε ἂν δι' αὐτὸ τὸ μάθημα ἀπαιτεῖται τόση δαπάνη, τί συμβαίνει κατ' ἀναλογίαν διὰ τὰ ἄλλα μαθήματα.

Τὰ κακόμοιρα τὰ ἔκθετα! Σήμερον εὐρέθη ἐν τοιοῦτο νεκρὸν περιτυλιγμένον λινάτσον ἐξωθεν τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ Καρίτσου.

Ἐν Πειραιεὶ οὐδεὶς προσεβλήθη ὑπὸ εὐλογίας 50 ἄτομα ἐνεβολιάσθησαν.

Τέλος πάντων ἀπεφάσισεν ἡ γείτων μας Τουρκία νὰ ἐκδώσῃ καὶ μίαν καταδικαστικὴν ἀπόφασιν κατὰ ἐνὸς τῶν ἀπειρῶν ληστῶν τῆς. Ἡ ἀπόφασις εἶνε ἀληθὲς δὲν ἐξεδ.θη ἀκόμῃ, ἀλλ' αἱ ἀνακρίσεις μέχρι τῆς ὥρας ἐπιβαρύνουσι φανερά τὸν παραδοθέντα ληστὴν, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ᾖ καὶ κατὰ τὴν ἐν Σμύρῃν τοῦλάχιστον προδιάδοσιν, ὁ θάνατος. Φόνος, ἀρπαγαὶ καὶ ὅλα τὰ παρομαρτοῦντα αἰετοπετῆ ληστεία εἶναι τὰ ἐπαθλα τοῦ ἀγριανθρώπου αὐτοῦ, ὅστις ὀνομάζεται *Κέλ-Χασάρ*. Καὶ νὰ τὸν ἴδῃτε, δὲν θὰ τὸ πιστεύσετε! Εἶναι ἕνας ἰσχνός, μᾶλλον κοντός καὶ μὲ λεπτόν μύστακα *Ζεϊβέκος*, τοῦ ὅποιου οὔτε τὸ βλέμμα, οὔτε ἡ μορφή, οὔτε τὸ ἀνάστημα ἐνέχουν τι τὸ ἐκτακτὸν ἢ τὸ τρομακτικόν. Τὰς πρώτας ἡμέρας διήρχετο ἐλεύθερος ἀνὰ τὰς ὁδοὺς τῆς

Σμύρνης. Μάλιστα ἂν θέλετε, ἦτο καὶ τὸ ἐπίσημον πρόσωπον τῆς ἡμέρας, καθὼς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἀκόμῃ παραδοθέντες λησταί. Τόσον ὥστε πολλοὶ εὐρίσκοντο οἱ ζηλευόντες τὴν θέσιν του. Καὶ βέβαια, ἀφοῦ, μὲ 1000 ἢ 1500 ἰσως λίρας εἰς τὸ θυλάκιον, διήρχετο ἐλευθέρως τὰς ὁδοὺς, ἐποτιζετο διὰ τῶν χρημάτων τῆς δημαρχίας, ἐθεωρεῖτο τρόπον τινα ὡς τὸ ἄνθος τῆς ὀθωμανικῆς γενναϊότητος, καὶ ἦτο τὸ ἐπιβλεπτότερον πρόσωπον τῆς Σμύρνης.

Ἄλλ' αἴφνης ἐπῆλθε μὴνυσις ἐπὶ φόνῳ, ὅθεν καὶ ἡ ἐκδικασίς τῆς ὑποθέσεως, καὶ ἡ προσεχὴς καταδικαστικὴ ἀπόφασις. Ὅπως δὴ ποτε ὅμως ἡ κεφαλὴ τοῦ διαβητήτου ληστοῦ ἐσεται πάντοτε ἀσφαλῆς, διότι ἡ φιλευσπλαγχνία τοῦ Παδισάχ δὲν ἐπιτρέπει, ἀπὸ καιροῦ ἤδη, τὰς θανατικὰς ἐκτελέσεις.

Ὁ Φαλέξ, μεταβάς τὴν δευτέραν προχθὲς εἰς τὴν δημαρχίαν, πρὸς θεώρησιν τοῦ φιλλαδίου τῆς ἐξ 126 δραχμῶν κατὰ μῆνα συντάξεώς του, ἀπήντησε σωρὸν συναδέλφων του ἰσταμένων εἰς τὴν κλίμακα.

— Χαῖρ-ολὰ, ἐρὲ γεροντόλικοι, τοὺς λέγει, τί τρέχει καὶ δὲν ἀνεβαίνετε;

— Δὲν θέλουν, τῷ ἀπαντᾷ, χίρα τις, νὰ ὑπογράψωμ τὴ μαύρη συντάξί μας καὶ ὁ σπυτονοικοκύρης μου θὰ μὲ βγάλῃ στὸ δρόμο.

— Πῶς τοῦτο; ἠρώτησε τότε γραφεὶα τινὰ, ἅμα τῇ ἀνόδῳ του.

— Διότι, ἀπήντησεν ὁ γραφεὺς, δὲν ὠρκίσθησαν ἔτι οἱ νεοὶ πάρεδροι, τῶν δὲ παλαιῶν ἐληξεν ἡ δικαιοδοσία.

— Δὲν εἶναι λοιπὸν οὐδεὶς ἐδῶ; δὲν ὑπάρχει ἐξουσία;

— Ὅταν ὀρκισθῶσιν, ἀπήντησε σοβαρῶς ὁ ὑπάλληλος.

Ὁ Φαλέξ τότε μετέβη εἰς τὸν οἶκον παλαιοῦ πάρεδρου.

— Δὲν δύναμαι, τῷ λέγει ἐκεῖνος, νὰ ὑπογράψω, διότι ἀπὸ τῆς πρώτης Ὀκτωβρίου ἔπαυσα νὰ ᾖμαι πάρεδρος.

Μετέβη εἰς νεοκλεχθέντος.

— Δὲν δύναμαι τῷ ἀπαντᾷ, καὶ οὗτος ἐπίσης, διότι δὲν ὠρκίσθημεν ἔτι οἱ νεοὶ πάρεδροι.

— Περιέργον, εἶπε τότε ὁ Φαλέξ, κινῶν τὴν κεφαλὴν μέγχι τοῦδε ἐγνώριζον ὅτι μόνον διαλείπων πυρετὸς ὑπάρχει, ἀλλ' οὐδέποτε ἠδυνάμην νὰ φαντασθῶ, ὅτι θὰ ὑπάρξῃ καὶ διαλείπουσα ἐξουσία.

— Ὅλα νὰ τὰ περιμένῃς, τὸν ἀπαντᾷ ὁ χαριεὺς πάρεδρος γελῶν, ἀπ' ὅτου ἐπάτησεν ἡ κατάρρα καὶ ἐγίναμεν **πρό-τυπον**.

— Δὲν πᾶν λοιπὸν στὸν διάβολο καὶ πρότυπα καὶ ἀντί-τυπα, ἀνέκραξε τότε ὁ Φαλέξ μετ' ἀγανακτήσεως καὶ μάλιστα μίαν ὥραν ταχύτερον διὰ νὰ ἀναπνεύσωμεν,

Παρέστημεν μάρτυρες περιέργου σκηνῆς, μαρτυρούσης τὴν ἡμερότητα τῶν ἡθῶν μας. Ἡ σκηνὴ ἐν τῇ συνοικίᾳ τῆς Νεαπόλεως. Ὁ ἥρωας τῆς σκηνῆς κρεοπώλης, περιφέρων εἰς πώλυσιν τὸ κρέας του. Τὸ θῦμα, ὁ ἀγοραστὴς, ταπεινὸς φουσταχνελλοφόρος, νέπλυσ, ὡς ἐφαίνετο. Ὁ φουσταχνελλοφόρος ἀγοράζει μίαν *ὀκῶν κρέας* ἀλλὰ μόλις τὸ πέρνει 'ς τὰ χέρια, τὸ ἀνακαλύπτει ἀχρεῖον, σκοληκῶδες: ζητεῖ νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ συγχρόνως ὁ κρεοπώλης κάμνει ἐπιδειξίως νὰ πείσῃ τὸ ἐπιστρεφόμενον κατὰ γῆς, δηλοῦ ἀγριώτατα ὅτι δὲν τὸ δέχεται: θελεὶ νὰ ἐπιμείνῃ ὁ ἀγοραστὴς, ἀλλ' ὁ χασάπης ἐξάπτεται. «Πάρ' το ἢ σὲ σφάζω!» ἦσαν αἱ λέξεις του. Ὁ πτωχὸς ξένος ἠναγκάσθη ἐκὼν ἄκων νὰ ὑποκύψῃ: ἔσκυψε, τὸ ἐπῆρε ἀπὸ τὴν γῆν καὶ ἐπῆγεν εἰς παρακειμένην βρύσιν νὰ πλύνῃ τὸν ἐπ' αὐτοῦ βρόδρον, ἂν ὄχι τὰ σκουλήκια του. Παρατηρήσεως δὲ γενομένης ὑπὸ τινος τῷ κρεοπώλῃ ὅτι ἂν ἦτο ἄλλος τις ὁ ἀγοραστὴς ἠδύνετο νὰ χυθῆ αἷμα. ἀπήντησεν, ἀποχωρῶν θριαμβευτικῶς, κυνικώτατα: «Μωρὲ μεγάλη δουλειὰ ποῦ θὰ μ' ἐπήγαίναν 'ς τὴ φυλακὴ!»

Παρόραμα, διὰ τοὺς ἀναγνώστας τῶν Κρητικῶν Γάμων. Μεταξὺ τοῦ 16 καὶ 17 τυπογραφικοῦ φύλλου παρελείφθη ἐκ τυπογραφικῆς ἀπροσεξίας μία σελὶς ἣν θέλομεν ἀνατυπώσῃ καὶ διανεμῆναι τοὺς συνδρομητάς ἡμῶν.

ΤΑ ΕΝ ΚΡΗΤΗΙ

Μᾶς γράφουσιν ἐκ Χανίων:

«Οἱ ἐν Ρεθύμνῳ συνελθόντες ἀντιπρόσωποι μετὰ ὄριμον σύσκεψιν ἀπεφάσισαν νὰ μὴ συνταχθῆ οὐδὲν εὐχαριστήριο ὑπὲρ τοῦ Φωτιάδου, πρὸς τοῦτο δὲ συνέταξαν πρακτικὸν ὅπερ ὑπέγραψαν πάντες οἱ συνελθόντες. — Μεθ' ὅλας τὰς ἐκ Κωνσταντινουπόλεως διαταγὰς πρὸς εἰσπραξίν τῆς βακουφικῆς δεκάτης, οὐδεμίαν εἰσέτι ἀπετολημῆθη ἐνέργεια ὑπὸ τῆς Διοικήσεως. Τὸ φρόνημα τῶν κατοίκων ἐν τῷ ζήτηματι τούτῳ, ἀχμαῖον πάντοτε, οὐδεμίαν ἐπιδέχεται ἀμφιβολίαν.

Ἐμάθομεν σήμερον ἐκ τῶν ἐλληνικῶν ἐφημεριδῶν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ παρ' ἡμῖν Ἑλλήνου προξένου κ. Μαυρομμάτη ἢ ἐντύπωσις ἐκ τούτου ἦτο ἐκ τῶν οἰκτροτάτων. Μίαν παρατήρησιν ἡμεῖς θὰ ἀποτεινόμεν τῇ ἐλληνικῇ κυβερνήσει. Οἱ ἐν-ταῦθα Ἕλληνες ὑπήκοοι εἰσὶν ὀλίγοι: ἐὰν φρονῆ ὅτι τὸ ἑλλ. προξενεῖον σκοπὸν μόνον ἔχει τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων τῶν ὑπηκόων του, ἀρκεῖ πρὸς τοῦτο ἀπλοῦστατον πρόξενικὸν πρακτορεῖον μὲ ὀλίγα ἐξόδα. Ἐὰν ὅμως ἡ ἑλλ. κυβερνήσις θέλῃ νὰ διατηρῇ καὶ γόητρον παρ' ἡμῖν καὶ χιλία Γενικά προξενεῖα ἐν ἰδρύσῃ, δὲν θὰ τὸ κατορθώσῃ, διὰ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὅποιον φαίνεται θέλουσα νὰ πολιτεύωνται οἱ ἐνταῦθα προξενικοὶ ὑπάλληλοι τῆς. Ἐὰν ὅμως αἰσθάνεται ἀκαταμάχῃστον ὄρεξιν νὰ ἐξοδεύῃ πολλὰ, ἡμεῖς θὰ τῇ συστήσωμεν καὶ ἐν ἄλλο. Ὑπάρχει παρ' ἡμῖν εἰς ὀθωμανός, οὐτινος ὁ φανατισμὸς εἶνε παροιμιώδης: ὀνομάζεται Ἀχμέτ Ἐφένδης

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ

Μετάφρασις Δ. Κακλαμάρου.

(Συνέχ. ἰδ. ἀριθ. 582.)

Ἦτο ἑσπέρα. Ἐλάμβανε τὴν παιδαριώδη εὐχαρίστησιν νὰ βλέπῃ, διὰ τῆς θυρίδος τῆς ἀμάξης του τὴν ἐκτεταμένην γραμμὴν τῆς ὁδοῦ Λαφαγέτ, ποικιλομένην ἀπὸ τοὺς φανοὺς τοῦ ἀεριοφωτός. Ἡ κίνησις τῆς μεγάλης πόλεως τὸν ἠγαθήσκει. Τὸ βράδιμα τῶν διαβατῶν τοῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχε ζωηρότητα καὶ ἰδιαιτέραν τινα εὐθυμίαν. Ἡ ἐν ταῖς ὁδοῖς κυκλοφορία ἦτο θερμώδης. Εἰς τὸ σταυροδρόμι τοῦ προαστείου Μόντ-μάρτρ, ἔπεσαν εἰς ἀδιέξοδον κύκλον ἀμαξῶν οἱ ἀμάξη-

λάται ὠμίλου πρὸς ἀλλήλους μὲ ζωηρότητα, καὶ οἱ πεζοὶ ὤλισθανον σχεδὸν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς τῶν ἵππων, ἐπειγόμενοι νὰ προχωρήσωσιν. Ἡ ἀμαξία τοῦ σταματήσασα πρὸς στιγμήν, ἀνεχώρησε καὶ πάλιν, διήλθε κατὰ μήκος τὸ τεῖχος τοῦ κήπου τοῦ μεγάρου Ρόστσιλδ, καὶ αἴφνης, ὁ δούξ εὐρέθη ἐν μέσῳ τοῦ βουλευσάρτου.

Ἡ καρδιά του συνεσφίγγθη. Πολλὰ ἀμαξαὶ ἐβάδιζαν κατὰ γραμμὴν, διευθυνόμεναι πρὸς τὴν Ὀπερα. Εἰς τὸ βᾶθος τῶν εὐρυχωρῶν λαντῶ, ἐφαίνοντο ἐντὸς τῶν κομψῶν των φορεμάτων, αἱ γυναῖκες, ἔχουσαι τὴν κεφαλὴν τυλιγμένην μὲ λεπτὰ ἐκ δαντελλῆς σάλια. Αἱ διαλείπουσαι τῶν φανῶν λάμπεις, αἱ ὅποια ἔρριπτον θαμβῶν φῶς ἐπὶ τῆς προσώψεως τοῦ θεάτρου, ἔκαμαν ν' ἀκτινοβολῶσιν αἱ περικεφαλαῖαι τῶν ἐρίππων χωροφυλάκων, οἵτινες τυλιγμένοι μὲ τοὺς μανδύας των ἔμενον ἀκίνητοι ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας. Ἐν τῷ μέσῳ τούτῳ τοῦ βουλευσάρτου καὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν ἡ κίνησις ἦτο ζωηροτάτη. Αἱ βιτρίναι τῶν ἐμπορικῶν ἐλαμ-πον ἐν τῷ σκότει, τὰ πεζοδρόμια ἦσαν μαύρα ἀπὸ τὸν ἐπ' αὐτῶν κόσμον. Ἦτο ἐκεῖ ἡ μαγικὴ εἰκὼν τῶν Παρισίων κατὰ τὴν νύκτα, ἣτις ἐφανεροῦτο ἐν ὅλῃ τῆς τῆ λάμπει καὶ τῇ καλλοῦ.

Ἡ ἀμαξία παρέκαμψε τὴν ὁδὸν τῆς Νίκης καὶ μετὰ τινα λεπτὰ ὁ Γάστων εὐρίσκειτο πρὸ τῆς θύρας τῆς Λέσχης. Κατέβη τῆς ἀμάξης του ὀλίγον ζαλισμένος, ἔχων ἀκόμῃ τὰ ὄτα πλήρη τοῦ ἐκνευριστικοῦ θορύβου τοῦ σιδηροδρόμου, μὲ

ὄφθαλμοὺς θαμβωμένους ἀπὸ τὰ φῶτα. Κατακουρασμένος, ἀνέβη εἰς τὸ δωμάτιον, τὸ ὁποῖον τοῦ εἶχον ἐτοίμασαι καὶ ἐκοιμήθη ἄνευ διακοπῆς τοῦ ὕπνου του, μέχρι τῆς πρωίας.

Ὁ Γάστων δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ τὸσον καιρὸν ἐκ Παρισίων, ὥστε νὰ χάσῃ τὰς παρισινὰς του εἴσεις. Τὸ ρωσικὸν βερνίκι ἔπεσαν ἐν μιᾷ στιγμῇ καὶ ἀνευρέθη παρισινὸς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἐν τούτοις ἐπὶ δύο ἡμέρας ἐμεθύσκετο ἀπολαμβάνων τὸ Παρίσι του. Ἐπεριπάτει εἰς τὰ Ἡλύσια πεδία, εἰς τὸ δάσος. Ἐγάζωνεν ἐπ' ἀρκετὸν ἔξωθεν τῶν καταστημάτων καὶ διέτρεξε τὰ μεταξὺ τῆς ὁδοῦ Μαγδαληνῆς καὶ τοῦ βουλευσάρτου Μοντμάρτρ χιλία βήματα εὐτυχῆς, ὡς παιδίον. Ἐτρεξεν εἰς τὰ μικρὰ θεάτρα καὶ ἐξηπλώθη εὐχαρίστως ἐπὶ τοῦ καθίσματός του, ἂν καὶ ἦτο πολὺ στενὸν καὶ ὄχι καλὰ ταπετσαρισμένο. Ἡσθάνετο ἐσωτερικὴν εὐχαρίστησιν, ἐκχειλίζουσαν εἰς διαρκεῖς θαυμαστικὰς ἐπιφωνήσεις. Κατὰ βᾶθος, τοῦ ἐφαίνετο ὅτι εἶχεν ἐλευθερωθῆ ἀπ' ὅτου ἐγχατέλιπε τὴν Ρωσίαν. Εἶχεν ὕψος ἀνθρώπου ἐπανελθόντος ἐκ τῆς ἐξορίας ἢ διαφυγόντος ἐκ τοῦ κατέργου. Ἦτο ἐλεύθερος τώρα ἀνέπνεεν.

Αἱ ἐν τῷ ὕπνου γείῳ ὑποθέσεις του ἐτελείωσαν εἰς τρεῖς ἡμέρας. Ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐβδομάδος. Ἦθελε νὰ παρουσιασθῆ ἔξαφνα εἰς τὴν μαρκησίαν καὶ τὴν Κλαίρην, αἱ ὅποια ἤξευρον ὅτι εὐρίσκοντο εἰς Μπωλιέ. Ἐκ τῶν προτέρων ἀπεμύζα τὴν εὐχαρίστησιν, ἣν ἤθελε τῷ προξενεῖσι ἢ ἐκπληξίς των, ἦκουε τὰς φωνὰς των. Οὔτε μ' ἐν

βασίλειον δὲν θ' ἀντήλασε τὴν ἡδονὴν, ἣν θὰ ἠσθάνετο νὰ φθάσῃ εἰς τὸ Μπωλιέ αἰφνηδίως.

Περιπατῶν ἀσκοπῶς ἀνὰ τὰς ὁδοὺς, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀδελμαντοπωλεῖον τοῦ οἰκογενειακοῦ προμηθευτοῦ καὶ ἠγόρασε ἕνα ὠραϊότατο δακτυλίδι διὰ τὸν ἀρραβωνά του, ἕνα μὲγᾶλον σάφειρον, περιτριγυρισμένον μὲ μικρὰ μπριλλαντάκια, δεμένα μὲ σπανίαν τελειότητα. Ἐφαντάζετο ὅτι προσέφερεν εἰς τὴν Κλαίρην τὸ ἐκ λευκοῦ βελούδου κειμηλιούχιον. Αὐτὴ τὸ ἦνοιγε, καὶ μειδιώσα τοῦ εἶδιδε τὸν χρυσοῦν ἐκεῖνον κυκλίσκον, διὰ νὰ τῆς τὸν περᾶσῃ μόνος του εἰς τὸν λεπτοφυῆ δάκτυλόν της τὸν ἀπολήγοντα εἰς ροδαλὸν ὄνοχα. Καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἐτελείωναν πλέον τὰ φέμματα, ἦτο σύζυγός της τὸ δακτυλίδι ἦτο ὁ πρῶτος κρίκος τῆς ἀλύσσεως, ἣτις ἐμελλε νὰ τοὺς συνενώσῃ.

Τὴν προτερσίαν τῆς ἀναχωρήσεώς του, ὁ δούξ, ἐπανερχόμενος ἐκ τοῦ θεάτρου, εὔρε τὴν ἐν τῇ Λέσχῃ κίνησιν ζωηρότεραν ἢ ἄλλοτε. Ἠρώτησε καὶ ἔμαθεν ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ κίνησις, τὰ φῶτα, ἡ παραχῆ προήρχοντο ἀπὸ ἐκτακτον παράστασιν, ἣτις εἶδιδετο ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἑορτῶν. Ἐκλεκτὸν ἀκροατήριον εἶχε συναθροισθῆ διὰ ν' ἀκούσῃ τὴν Ἀνατροπὴν τῆς πριγκηπέσσης, μελοδραμάτιον εἰς δύο πράξεις, συντεθὲν ἀπὸ δύο εὐφυεῖς ἀνθρώπους, ἀνήκοντας εἰς τὴν καλλιτέραν κοινωνίαν, ἀπὸ τῶν δούκων τοῦ Φεράς, ὅσον ἀφορᾷ τὸ δραματικὸν μέρος, καὶ ἀπὸ τὸν κύριον Ἰούλιον Τρελάν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μουσικὴν.

Ἀργυράκης, οἱ δὲ ὁμόθρησκοὶ τοῦ ἀτενίζουσι πρὸς αὐτὸν ὡς πρὸς σωτῆρά των δύναται ἡ ἑλλ. κυβέρνησις νὰ ἀναθέσῃ εἰς αὐτὸν τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἐνταῦθα Γεν. προξενείου τῆς, χωρὶς νὰ φοβῆται ποτὲ ὅτι πασαῖς τις θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἀνάκλησίν του. Πιστεύομεν δὲ ὅτι καὶ ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς τοῦ Ἀχμέτ Ἐφένδη, ὅσον καὶ ἂν ᾖ μέγας, θὰ ᾖ πάντοτε πολὺ μικρότερος τοῦ κομματικοῦ φανατισμοῦ τοῦ κυβερνήτου σας, καὶ θὰ δεχθῇ τὴν τιμὴν, ἣν ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις θὰ τῷ κάμῃ.»

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΠΑΡΤΗΣ

(ΕΙΔΙΚΟΝ ΝΤΑΠΟΚΡΙΤΟΥ ΜΑΣ)

Σπάρτη, 30 Σεπτεμβρίου

Σήμερον ἐγένετο ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων δημοτικῶν ἀρχῶν μας. Χαρακτηρισμὸς ἀτυχῶς καὶ τῆς ἐκπνευσάσης δημοτικῆς ἐξουσίας, ἦς προέστατο ὁ κ. Λεώπουλος, εἶνε ἡ ἦν ἡδύνατος νὰ προλάβῃ οὗτος σπατάλη δημοτικῆς περιουσίας καὶ παρομιώδης περὶ πάντων ἀμερικανισμῶν. Ἡ ταντάλειος διψα τῆς Σπάρτης, ἡ ὁποία κατακλύζεται ἀπὸ νερὰ, ἡ λαβούσα μορφήν καὶ κύρος νομίμου πράξεως ἀθαιρέτος ἀγροζήτριά, ἡ ἑλλειψίς καὶ ἴχνους καλλισθησίας, μένοντος τοῦ τόπου μας σχεδὸν μὲ τὰς ἀπὸ Ἡροδότου βορβορώδεις δημοτικὰς ὁδοῦς του, εἶνε αἱ μόναι λυπηραὶ ἀναμνήσεις, αἱ οἱ κατὰ καιροῦς δημοτικοὶ ἄρχοντές μας καταλείπουσι. Καὶ ὅμως ἐκ ἐκπλαγῆτε μανθάνοντες ὅτι ἡ τὴν ἀισχίστην ἐντύπασιν εἰς τοὺς ἐπισκεπτομένους ξένους ἐμποιοῦσα Σπάρτη, ἡ χάρις τῆ ἐθνικῆς εὐαισθησίας τῶν ἀρμοδίων τῆς καὶ τὰ μόναι πράγματα αἱ οἱ σημερινοὶ Ἕλληνες μεθ' ὑπερηφανείας δυνάμεθα νὰ παρουσιάζωμεν εἰς τοὺς ξένους, τὰ ἀρχαῖα λείψανα. ἐν μέσῳ κοπρῶνος ἐπιδεικνύει, ἔχει ἔσοδα, ὡς δῆμος, 80 χιλιάδας δραχμῶν ἀκατανοήτως ἐξοδουόμενας, ἀφοῦ οὐδὲ εἰς

Οἱ ἠθοποιοὶ ἦσαν ἀξιοσημείωτοι. Ὁ Βαρνός ἀπὸ τὸ θέατρον τῶν Βαριετῶν, ἐδάνειζε τὰ φυσικά του προτερήματα εἰς τὸ μέγεθος τοῦ θαλαμηπόλου. Ὁ Δουβράβι ἐκ τοῦ Παλαυρογιὰλ ὑπεκρίνετο τὸ πρόσωπον τοῦ καθαρῶν Ἀλφονσου Ρουφλακέτ. Ὁ Σαίν-Ζερμαίν ἐκ τοῦ Γουρασιόου συνήνεσε διὰ μίαν φορὰν νὰ ὑποδυθῇ τὸ πρόσωπον τοῦ Περίνστερ. Ὁ νεαρὸς βαρῶνος Τρεζορέ, μέλος τῆς Λέσχης, ἐπεφορτίσθη μὲ τὸ πρόσωπον τοῦ Τριολῆ, ὡς ἔχων ὠραίαν φωνὴν τενόρου. Ἡ κυρία Ἰουδίκα ὑπεκρίνετο τὴν πριγκηπέσσαν Ὁρτενσιάν καὶ ἡ Σουσάννα Λαζιὲ τὴν βασιλομήτορα.

Ἡ ἐπιτυχία ἐπεριμένετο τελεία. Ὅλος ὁ κόσμος ἤρχετο ταυτοχρόνως διὰ νὰ πιάσῃ καλὴ θέσι. Καὶ ἀπὸ τοῦ εὐρυχώρου προδρόμου, συγκεχυμένους ψίθυρος φωνῶν διαρκῆς φροῦ—φροῦ ἐσθίτων συρομένων κατὰ γῆς, ἤρχετο μέχρι τοῦ δουκὸς ἀναμειγμένον μὲ ρεύματα θερμοῦ ἀέρος, ἐλαφρῶς ἠρωματισμένου.

Ἀντὶ ν' ἀναβῇ διὰ νὰ κοιμηθῇ, ὁ δοῦξ ἔδωκε τὸ ἐπανωφόρι του εἰς ἓνα ὑπρέτην, διευθέτησε τὴν ἐνδυμασίαν του καὶ εἰσῆλθε.

Πολλάκις μνηστικῆς τῆς περιστασίας ἀποφασίζει περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ ὁ Βλιγνύ, πηγαίνων ν' ἀκούσῃ τὴν Ἀγαπεροφίη τῆς Πριγκηπέσσης ποτὲ δὲν ἐφαντάζετο ὅτι μποροῦσε ἡ ἀπόφασίς του αὐτῇ νὰ δώσῃ ἄλλην ὕψιν εἰς τὸ μέλλον του.

Ἡ αἰθουσα τῶν ἐορτῶν ἔλαμπεν ἀπὸ φῶτα. Ἐπὶ καθισμά-

κλήτηρ φαίνεται εἰς τὰς ὁδοὺς, διότι φαίνεται ὅτι ὁ δήμαρχος ἔχει πολλὴν ἐμπιστοσύνην εἰς τὰ καλὰ αἰσθήματα τῶν συμπολιτῶν του.

Ἄς ἐλπίζωμεν ἐν τούτοις ὅτι ὁ νέος δήμαρχός μας κ. Μελετόπουλος θ' ἀφήσῃ τὴν ἀρχαίαν του πολιτικὴν καὶ θὰ ἰδῶμεν βελτιώσεις πολλὰς καὶ καλὰς, αἵτινες καὶ τὸν κατὰ πόδας ἀκολουθήσαντα αὐτὸν ἐν τῇ δημοτικῇ πορείᾳ ἀνταποκριτὴν σας ἀπὸ ψάλτου δημοτικῶν ἱερεμιῶδων εἰς ἐγκωμιαστὴν θὰ μεταβάλωσι τῆς εὐδοκίμου πορείας του.

Ἡ εὐλογία μας. Αὕτη ἀπὸ πολλοῦ ἐνεκλιματίσθη, ὡς αἱ λεμονεῖαι μας, ἐν τῷ τόπῳ ἡμῶν. Μόνον ἐν τῷ χωρίῳ Ἀγριάταιν κατὰ ἑκατοντάδας ἀριθμοῦνται οἱ προσβεβλημένοι. Ὁ εὐαγγελικὸς Νουάρχης μᾶς ἀφῆκε πρὸ πολλοῦ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ, ἀναχωρήσας οὐκ οἶδα ποῦ, πρὸς ἀνάπαυλαν ἰσως ἀπὸ τῶν κατὰ τῆς εὐφρογίας μας κοπιηστικῶν μέτρων του. Ἦδη οὐδὲν ἄλλο ὑπολείπεται ἢ νὰ θέσωμεν εἰς ἐνέργειαν τὸ Σαμφώνιον ἐκεῖνο «Ἀποθανεῖτω ἡ ψυχὴ μου μετὰ τῶν ἄλλοφύλων μας», δι' ὀλίγου ἐξ εὐλογιῶντων πύου νὰ στείλωμεν ὅλας τὰς ἀρχάς μας εἰς τὸν διάβολον.

Τοὺς φυγοδέικους μας, ὁμοιάζοντας μὲ τοὺς πληθυνόμενους καὶ ἀφορωτέρους ἐκ τῆς μὴ καταδιώξεως καθισταμένους λαγούς, πλησιάζομεν νὰ τοὺς ἰδῶμεν παίζοντας πρέφαν μὲ τὰς ἀρχάς μας, ἰδίως δὲ μὲ τοὺς ἀξιωματικούς τῆς χωροφυλακῆς ἐν τοῖς καφενείοις. Δὲν ἐκπλασόμεθα διὰ τὴν αὐξήσιν των, διότι δὲν περιμένομεν ἀπὸ τοὺς τοιούτους περιπλανωμένους καὶ ὡς ἀστακοῦς ὀπλιζόμενους κήρυξιν τοῦ θεοῦ λόγου. Ὅταν μάλιστα ἀναλογισθῶμεν ὅτι εἰς τοὺς τοιούτους ὄντας τὸ πλεῖστον ἀπόρους χωρικούς διὰ τοῦ ἐνστικτοῦ τῆς αὐτοσυντηρήσεως θὰ γεννηθῇ ὁ πρὸς τὰ πρόβατα ἢ τὴν ἀγγελιάδα τοῦ ἄλλου πλατωνικοῦ ἔρωος ἐκδηλούμενος δι' ἀρπαγῶν

των σχεδὸν κολημμένων, ἀπειροὶ θεαταὶ συνωθοῦντο. Ἦτο ἐπιφάνεια ἐκ μεταξωτοῦ, βελούδου καὶ γάζης, κλίμαξ ἐκ λαμπόντων χρωμάτων, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁποίων ἀπῆστραπτε ἡ λευκότης τῶν γυμνῶν ὤμων. Ὁ ἐκ τῶν ριπιδίων ἐλαφρὸς θόρυθος ἐτάραττε τὸ ἄπειρον αὐτὸ πλῆθος διὰ πτερωτῆς τινος ταραχῆς. Βόμβος σιγαλῶν καὶ διακεκομμένων συνομιλιῶν ἐξηγείρετο ὅταν γνωστὸν πρόσωπον εἰσῆρχετο ἐν τῇ αἰθούσῃ. Εἰς τὸ βάθος ἡ σκηνή, σιωπηλῆ, αὐστηρὰ κλεισμένη εἰς τὰ βλέμματα διὰ τῆς ἐρυθρᾶς τῆς αὐλαίας.

Ὁ δοῦξ διηυθύνθη πρὸς ὁμάδα τινα βελαδοφόρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶχε διακρίνει μερικούς φίλους. Ἐν τῷ κέντρῳ εἶχεν ἐνθρονισθῆ περικυκλούμενος ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὁ κ. Ἐσκάνδ, νεαρὸς συμβολαιογράφος, ἐσχάτως διορισθεὶς καὶ μέλλων κληρονόμος ἀρχιεπισκοπικοῦ γένους.

Ἐνεδυμένος μὲ ἀμειπτον κομψότητα, ὠμίλει μὲ ὕψος ἐπισημότητος. Ἄλλ' ἡ θέα τοῦ Βλιγνύ ἐφάνη ὡς νὰ τοῦ ἐκάρφωσε τὴν γλῶσσαν εἰς τὸν οὐρανίσκον. Ἐμεινε μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν παρατηρῶν ἐκπλακτός τὸν δοῦκα, ὅστις ἐπλησιάζει μειδιῶν.

(ἀκολουθεῖ).

ἢ πυροβολισμῶν, ἐξηγοῦμεν τότε τὸν εἰς ἐγκληματοπόλεις μετασχηματισμὸν ὀλοκληρῶν χωρίων.

Ἄλλ' ἰσως ὑπὸ τὰ φαινόμενα ταῦτα τῆς μὴ καταδιώξεως ἐγκρύπτεται ἀναμορφωτικὸν τι σχέδιον διοργανώσεως καὶ ἐκπαιδευτικῆς φηγοδικίας σώματος, ὅτε πλέον σιωπῶμεν χᾶσκοντες καὶ μὴ ζεῦροντες τί νὰ ποῦμε.

Εὐρώτας

Ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἐν Κρήτῃ γενικοῦ προξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Μαυρομάτη εἶναι ὕβρις πρὸς τὴν ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς Ἑλλάδος ἀγωνιζομένην Κρήτην, ἥτις διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐπιδοκιμάσασα καθ' ὀλοκληρίαν τὴν ἀξιοπερεπῆ καὶ ἐθνικὴν πορείαν τοῦ κ. Μαυρομάτη, ἠτήσατο παρὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως τὴν διατήρησιν αὐτοῦ, εἶναι δὲ καὶ κτύπος κατὰ τοῦ ἐν Κρήτῃ διεξαγομένου ἐθνικοῦ ἀγῶνος, διότι ἡ ἀπόλυσις αὕτη ἐγένετο κατ' ἀπαίτησιν τοῦ ἑλληνομάχου διοικητοῦ τῆς Κρήτης Φωτιάδου, ἐπειδὴ ὁ κ. Μαυρομάτης δὲν ἠθέλησε νὰ προδώσῃ τὸ καθῆκόν του καὶ νὰ γείνη ὄργανον τῶν κατὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ σχεδίων τοῦ Φωτιάδου. Ἐν γνώσει δὲ καὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ ἀποτελέσματος τούτου τῆς ἀπολύσεως ταύτης ἐπροκάλεσεν αὐτὴν ὁ κ. Τρικούπης, ὡς θέλουσι πεισθῆ πάντες ἐκ τῶν μετ' ὀλίγον δημοσιευθέντων περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως· ἐκ τῶν δημοσιευθέντων δὲ τούτων, ἐφ' ὧν ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τῶν πατριωτῶν, θέλουσιν ἐννοήσῃ οἱ ἀναγνώσται καὶ τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ ἐνεργείας. Ταῦτα δὲ λέγω ἐν τῇ ἰδιότητι τοῦ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀναμειγμένου εἰς τὰ πολιτικὰ πράγματα τῆς Κρήτης, ἀναμειγμένου δὲ καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, τὴν ἀφορῶσαν τὴν ἀπόλυσιν τοῦ κ. Μαυρομάτη.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 3 Ἰουλίου 1883.

Κ. Ἀργυρόπουλος
βουλευτής.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΤΑΚΤΗΝ

Γράφουσιν ἡμῖν ἐκ Δημητσάνης τὰ ἐπόμενα :

Ἐν Παλούμῃ τῆς Ἡραίας διετέλει ἀπὸ 48 ἐτῶν ἐπισκοπικὸς ἐπίτροπος ὁ σεβάσιμος ἱερεὺς Ἀναστάσιος Παρρασκευόπουλος. Ἄλλ' ἡ ἐπισκοπικὴ ἐπιτροπὴ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως, ἀποτελούμενη ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς Νικόλαον Σακελλαρίου, Χαράλαμπον Δημητρίου Καρατζῶν καὶ Χαράλαμπον Δημητρώπουλον, ἀφῆρσε τὸν τίτλον τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἐπιτρόπου ἀπὸ τὸν χρηστὸν ἱερέα Ἀναστάσιον Παρρασκευόπουλον, διότι ἀπ' ἐνὸς εἶχε τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην νὰ μὴ δι' ἡ παραίτους ἀδείας γάμων, ὅτε ἄλλας εὐνομίας νὰ παρέλθῃ, ἀπ' ἐτέρου δὲ εἶχε τὴν αὐθάδειαν ν' ἀποκαλύψῃ σκανδαλώδεις πράξεις τοῦ εὐσεβεστάτου Παπανικολῆ. Οὕτω νῦν ὁ κύριος Παπανικολῆς, ὁ ὁποῖος ἄλλοτε δὲν ἐδυσκολεῖτο νὰ ἐπισηρῆσῃ δι' ἐξήκοντα δραχμὰς προερχομένας ἀπὸ διάφορα τράφιμα, εὐρεν εὐκαιρίαν νὰ ὑπηρετήσῃ τοὺς συμπολίτας του, ἀλλὰ μὲ τὸ ἀζημίωτον. Εἶναι ὅμως συγκατοστατικός. Δι' ἐκάστην ἀδειαν γάμου δὲν παίρνει ἢ μόνον δύο γέροϋς (δύο ἑκατοντάφραγκα), ἄλλως δὲν ἔχει ἀδειαν. Ἀλλὰ μὲ ἑλὴν τὴν συγκατάθεσιν του πολλοὶ μὴ δυνάμενοι νὰ οἰκονομήσασιν τοὺς δύο γέροϋς τελοῦν τοὺς γάμους των — ἐνίοτε καὶ μετὰ συγγενῶν — ἀνευ στέψους.

Εἴμεθα περίεργοι νὰ ἰδῶμεν τί θὰ πράξῃ ἡ Σύνοδος πρὸς τὴν ἐδόθη ἰδιαιτέρα καταγγελία.

* *

ΤΟ ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ ΠΑΝΤΟΥ

Πάππας βασιλεὺς. Εἰς Ρώμην τελεῖται κατ' ἔτος ἐν

τῷ ἀπεράντῳ ναφ τοῦ ἀγίου Πέτρου τελετὴ ἐκ τῶν παραδόξωτέρων. Ὁ Μέγας Ποντίφξ δηλαδὴ δέχεται περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου χιλιάδας προσκυνητῶν οἵτινες ἀπὸ ὅλων τῶν σημείων τῆς Εὐρώπης σπεύδου νὰ προσφέρωσιν τὰ σεβάσματά των εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῆς δυτικῆς ἐκκλησίας.—Οἱ προσκυνηταὶ οὗτοι φέρουσι περίπου τὸ αὐτὸ μελανὸν ἐνδυματῶν ἱερωμένων, ἀλλ' εἶνε ποικίλον τὴν μορφήν, τὴν ἡλικίαν, τὸ ἀνάστημα, τὴν σωματικὴν εὐεξίαν. Διακρίνονται μεταξὺ τούτων παχῆς ὡς χοῖροι μελιταῖοι, ἰσχυροὶ ὡς σφίκες, προγαστρος ὡς ἐγγυοὶ ὑπερβάσαι ἤδη τὸν ἑννατον μῆνα, καὶ εἶνε ὅλοι πλούσιοι, ρυπαροὶ καὶ παρδαλόχροοι! ὅλοι λοιπὸν αὐτοὶ ἀνὰ ὁμάδας ὡς σμήνη καταικιδίων ἐρχονται νὰ καταθέσωσι τὴν ἀφοσιώσιν των εἰς τοὺς πόδας τοῦ Πάππα.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τελετῆς χιλιάδες προσκυνητῶν ἀνέρχονται ἐν τῷ μητροπολιτικῷ ναφ ὅπου ἐμφανίζεται ὁ Πάππας, λειτουργεῖ καὶ παρελαίνει εἰτα μὲ βασιλικὴν ὄντως πομπὴν καὶ μεγαλοπρέπειαν διὰ μέσου τοῦ πλῆθους τῶν προσκυνητῶν κραυγαζόντων τότε—**Ζήτω ὁ Πάππας βασιλεὺς!** Τὴν τελετὴν ταύτην ἀκολουθεῖ σειρά ἄλλων τοιούτων ἐν μετανοίαις, φωταψίαις, μουσικαῖς, συναυλίαις κτλ.

Εἰς τὴν τελευταίως τελεσθῆσαν ἐορτὴν ἐν τῷ ναφ τοῦ ἀγίου Πέτρου εἰς τῶν προσκυνητῶν ἀκράτητος ἐξ ἐνθουσιασμοῦ ἐφώνησε—**κάτω ὁ Οὐμβέρτος!** Ἀλλὰ πάραυτα δύο στρατιῶται τῆς παπικῆς φρουρᾶς τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ κρατητήριον.

Ὁ Δαμαλῆς μας.—Γράφει ὁ Gil Blas, ὅταν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν σκηνὴν καὶ ἡ κυρία Κεβράλ τῷ εἶπεν, *«κίριε θέλειε νὰ μοὶ δάσῃτε τὴν χεῖρα σας ;»* Τὸ θέατρον ὀλοδιεράγη εἰς γέλωτας· ἀλλ' ὁ καλλιτέχνης κατὰ μισρὸν ἐπέβαλε σιγὴν εἰς τὸ φιλόγελο ἀκρατηρίον του, δις δὲν ἐβράδυνε τοὺς γέλωτας νὰ διαδεχθῇ μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ραγδαία χειροκρατήματα.

Μαύρη γυναῖκα. Ἐν Βιργίνια ἡ Βαρβάρ Μύλλερ, μαύρη γυναικα, μορφή καὶ ψυχῆ, κατεδικάσθη εἰς θάνατον, διότι ἐδολοφόνησε τὸν συζυγὸν τῆς τῆ συνεργεία νέου τινος μαύρου. Τὴν ὠδήγησαν εἰς τὸ ἱκρίωμα ἐνδεδυμένη μὲ ὄλην τὴν δυνατὴν φιλαρέσκειαν μπρωστὰ ἔς τὰ κάλλη, ὅχι πλέον «τ' εἶν' ὁ πόρος», ἀλλὰ τ' εἶν' ὁ θάνατος· μουσελίνα λευκὴ, λευκαῖς κορδέλλαις εἰς τὸ κεφάλι καὶ πλουσία ἀνθοδέσμη ἐπὶ τοῦ στήθους, νὰ ὁ στολισμὸς τῆς, περὶ τοῦ ὁποίου ἐφρόντισε μὲ πολλὴν ἀπάθειαν ὑπὸ τῆς ὁποίας. . . Ἐπασχε περισσῶς. Εἶχε τὴν ὄρεξιν νὰ γράψῃ ἐξομολόγησιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ κατηγόρει τὸν συνένοχόν τῆς ὡς αἴτιον τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρός τῆς, καὶ νὰ τὴν παραδώσῃ εἰς τὸν δεσμοφύλακα. Διεκήρυξε ὅτι προτιμᾷ νὰ ἀποθάνῃ παρὰ νὰ τῆς χαρισθῇ ἡ ζωὴ καὶ νὰ δακτυλοδεικτῆται ὡς φονεὺς τοῦ συζύγου τῆς. Ἐκοιμήθη ἡσυχὰ τὴν παραμονὴν, εἶδεν ὄνειρον μάλιστα, καὶ τὸ ὄνειρόν τῆς τὸ εἶπεν εἰς τὸν δῆμιον. «Μ' ἐπήγαιναν νὰ πεθάνω, καὶ ἤλθες νὰ μοὺ περάσῃς τὸ βρόχο ἔς τὸ λαίμῳ· ὅταν ἐξαφνα μία δύναμις ἀκατανίκητος μ' ἐσήκωσε ψηλά ἐπάνω ἀπὸ τοὺς τοίγους τῆς φυλακῆς μου. Μοὺ φώναξες : σταμάτησε, Βαρβάρ, δὲν εἶμαι ἀκίμη ἐτοιμος· ἀλλὰ σὲ ἀπεχαιρέτισα μὲ τὸ χεῖρι μου καὶ σοὺ εἶπα : Καλαῖς ἀντάμωσες. Καὶ ἐξήκολούθησα νὰ σηκῶμαι ἔς τὸν οὐρανὸν, καὶ μ' ἐκρατοῦσαν δύο ὠραῖα ἀγγελουδία ἔς τὸ πλευρό μου. Δὲν φοβοῦμαι τὸ θάνατον, καὶ ἤθελα νὰ στρέξῃ τὸ ὄνειρόν μου.» Ἀλλὰ τὸ ὄνειρόν τῆς δὲν φαίνεται τόσῳ νὰ ἔστρεξε τῆς δυστυχούς, διότι ἐνεκα ἀνικανότητος τοῦ δημίου ἐβασανίσθη ἄρκετὰ ἐπὶ εἰκοσιν

δλόκληρα λεπτά πριν παραδοθῆ εἰς τὰ ἀγγελουδά της...

Πρωτότυπον ἔγκλημα. Νὰ κοιμᾶται ἡ κόρη ἡσυχᾶ ἐπὶ τῆς κλίνης της ἀγνωστός τις να εἰσδῆ κατὰ τὴν ὄραν τοῦ ὕπνου της εἰς τὸ δωμάτιόν της, νὰ τὴν ξεσκεπᾶσῃ καὶ νὰ χύσῃ ἐπὶ τοῦ σώματός της τὸ περιεχόμενον φιάλης μεστῆς θεϊκοῦ οἴνου! Αὐτὰ συμβαίνουν ἐς τὸ Παρίσι.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πρακτορεῖον Χαδᾶ

Παρίσιος, 16 Ὀκτωβρίου. Ὁ Μουχτάρ Πασᾶς διαψεύδει τὴν φήμην ὅτι ἀπεστάλη ἐν Βερολίνῳ ὡπως διαπραγματευθῆ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς Τουρκίας εἰς τὴν αὐστρογερμανικὴν συμμαχίαν.

Βελιγρᾶδιον, 16 Ὀκτωβρίου. Παύει ὁλονὲν ὁ ἐρεθισμὸς τῶν πνευμάτων.

ΠΡΩΤΟΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ

ὑποψηφίου βουλευτοῦ Ἀττικῆς

(Ἐκφωνηθεὶς χθὲς Κυριακῇ 4 μ. μ.)

(Συνίχεια καὶ τέλος).

Ἐάν τοῦτο ἦτο ἀληθές, ἡ πολιτικὴ ἐλευθερία ἤθελεν ἀξίως καταστιγματισθῆ ὀλεθριωτάτῃ τοῖς ἔθνεσιν. Ἐθνικωτέρα εἶναι πάντοτε πᾶσα ἐθνικὴ κυριαρχία ἢ οἰαδήποτε δυναστεία. Δὲν εἶναι αἰσχρὸς ὁ μὲν οἶκος τῶν Ἀψούργων νὰ ἐπιδιώκῃ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν δυναστικά συμφέροντα καὶ μεγαλεῖα ἐναντίον πάσης δικαιοσύνης, τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἔθνος νὰ παραμελήσῃ τὴν Ἐξωτερικὴν αὐτοῦ πολιτικὴν, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται ἡ ἐθνικὴ αὐτοῦ ἀποκατάστασις; Πρὸς τίνα νομιζέτε ὅτι συναγωνιζόμεθα περὶ Μακεδονίας; Πρὸς τοὺς Οὐγγυροὺς ἢ πρὸς τοὺς Κροάτας ἢ πρὸς τοὺς Δαλματικούς καὶ ἐν γένει πρὸς τὰ ἔθνη τὰ ἀπαρτίζοντα τοὺς πληθυσμοὺς τοῦ αὐστριακοῦ κράτους; Ὅχι! ἀλλὰ πρὸς τὰ συμφέροντα ἑνὸς καὶ μόνου ἡγεμονικοῦ οἴκου. Τί κοινὸν ματαζῶ τῶν φυλῶν τούτων καὶ τῆς Μακεδονίας; ἀλλ' εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἐπαρχία αὐτῆ εἰς τὸν Μονάρχην, ὅστις ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀποπέμπεται ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ ζῆται χώρας ἐν τῇ Ἀνατολῇ διὰ νὰ μὴ παύσῃ μοναρχεύων. Δὲν θὰ εἶναι αἰσχρὸς εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ν' ἀποδειχθῶμεν κατώτεροι ὡς πρὸς τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως ἑνὸς ἡγεμόνος; Ἐν τῇ ἀρχαιοτάτῃ αἱ ἑλληνικαὶ πολιτεῖαι συνήγοντο εἰς ἀμφικτυονικά συνέδρια καὶ διεσκέπτοντο περὶ τῶν συμφερόντων τῆς ὅλης Ἑλλάδος. Ἐκεῖ ἔλαβε τὸ χρίσμα τῆς ἱεράς αὐτοῦ ἀποστολῆς ὁ μέγας Μακεδὼν, ὁ υἱὸς τοῦ Φιλίππου καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος. Σήμερον ἀμφικτυονία δὲν ὑπάρχει πλέον. Οἱ Δελοῖοι δὲν ἀναπέμπουν πλέον χρησμούς καὶ δὲν ἐρμηνεύουσι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἔχομεν πρωτεύουσαν, ἣτις ἀποτελεῖ σήμερον ἀμφικτυονίαν τοῦ ὅλου Ἑλληνισμοῦ καὶ ἡ πρωτεύουσα αὕτη, αἱ περιχλεῖς Ἀθήναι, πιστεύω ὅτι θὰ σκερθῶσιν ἀξίως τοῦ ἐνδόξου αὐτῶν ὀνόματος καὶ θ' ἀναλάβωσι τὴν πρωτοβουλίαν τῆς ἐθνικῆς σωτηρίας ἐρμηνεύουσαι τὸ φρόνημα τῆς ὅλης Ἑλλάδος καὶ τὸ θέλημα τῆς προνοίας. Ἐάν τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν ἔχωσι πραγματικὴν ἔννοιαν, καὶ πρέπει τῷ ὄντι νὰ θεωρηθῶσιν ὡς προάγγελοι νέας ἐποχῆς, πεποιθα ὅτι νὰ

ιστορικὴ περίοδος ἀρχεῖται ὅσον οὕτω διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν Πιστεύω ὅτι ἡ θεῖα πρόνοια ἔστειλεν εἰς τὸ στάδιον τὴν Αὐστρίαν διὰ νὰ ἐπιδειξῆ ἡ Ἑλλάς κατ' αὐτῆς ὅλην τὴν θερμὴν τοῦ πατριωτισμοῦ καὶ τὴν πατροπαράδοτον αὐτῆς νομισσομένην. Ἐάν δὲν συγκρουσθῆ ἡ πυρτις λίθος πρὸς ἕτερον σκληρότερον σῶμα δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ σπινθηρὰς φλογός. Κατὰ τῶν ἀρπακτικῶν τῆς Ρωσίας τάσεων ἀντετάχθη μέχρι τοῦδε καὶ ἀντιταχθήσεται, πιστεύομεν, καὶ ἐν τῷ μέλλοντι αὐτῆς ἡ Εὐρώπη. Ἀλλ' ἡ δόξα τοῦ κατὰ τῆς Αὐστρίας ἀνταγωνισμοῦ πρέπει ν' ἀνήκῃ εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρωτοβουλίαν.

Δι' ὅλης τῆς λαμπρότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ὀνόματος, περιφρουρούμενος ὑπὸ τῶν συμπαθειῶν τῆς εὐγενεστέρως ἐν Εὐρώπῃ κοινωνικῆς τάξεως, ἔχων συναίσθησιν τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ καὶ καθωπλισμένος μετὰ τὴν ἀπόφασιν ὀλοκλήρου ἔθνους, ὁ Ἑλληνισμὸς δύναται ν' ἀνταγωνισθῆ ἐπιτυχῶς πρὸς τὴν ἐπιρροὴν καὶ τὰς ἀθεμίτους ὀρέξεις κράτους μὴ προτεινόντος οὐδένα ἔθνησιν καὶ οὐδεμίαν μόνιμον ἰδέαν. Ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ θὰ ἔχομεν ὑπὲρ ἡμῶν τὴν δυτικὴν Εὐρώπην καὶ θὰ ἐπωφεληθῶμεν θαυμαστικῶς τῆς ἀντιζηλίας τῆς ρωσικῆς καὶ τῆς γερμανικῆς φυλῆς. Ἀλλ' ἐάν ἡμεῖς ἀρνηθῶμεν τὴν παρεχόμενὴν ἡμῖν εὐκαιρίαν, ἐάν μὴ ἀναλάβωμεν τὴν σωτηρίαν τῆς Μακεδονίας, ὡς τὸ ἐθνικώτερον ὄλων τῶν ἠητημάτων καὶ ὡς τὴν κρηπίδα τῆς ἀποστολῆς ἡμῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, θὰ παραγωνισθῶμεν καὶ πάλιν ὡς φυλὴ κατὰ τὴν νέαν διακανόνισιν τῶν πραγμάτων τῆς Ἀνατολῆς, καὶ ἔν σωθῆ ἡ Μακεδονία ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Αὐστρίας, ἀλλ' ἡ ἐπιδραστηριωτέρα ἡμῶν καὶ κάλλιον προστατευομένη θὰ ἐσωφεληθῆ τῶν περιστάσεων.

Δὲν πρέπει ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν οὐδαμῶς καὶ οὐδέποτε ἀπεδείξαμεν τὴν ζωτικότητα τοῦ ἔθνησιν ἡμῶν. Δὲν πρέπει ν' ἀρνηθῶμεν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ κυβερνησις ἐάν μὴ παρήτησεν ἐν συνειδήσει τὴν ἰδέαν τοῦ πανελληνισμοῦ, ἐν ταῖς πράξεσιν αὐτῆς ἐράνη κατ' ὀλοκλήριαν παρητημένη εἰς τὰ ὄμματα τῆς Εὐρώπης, καὶ τοῦτο ἐξελήφθη ἐκεῖ ὡς ἑλλειψίς ζωτικότητος, τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς καὶ ὡς παραλελυμένη συνειδήσις ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους.

Δὲν πρέπει ν' ἀποκρῶσθωμεν τὰ γενόμενα λάθῃ ἢ παραρρησία ἡμῶν καὶ ἡ ἐλικρίνεια ἔσεται ἡ ἀρχὴ πάσης σοβαρᾶς ἀναμορφωτικῆς καὶ μονίμου μεταβολῆς. Σήμερον τὸ πρῶτον τῶν ἡμῶν καθήκον εἶναι, ἔστω καὶ δι' ὑπερβολικῶν ἀξιώσεων νὰ ἀποδείξωμεν εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ πολιτικῆς σθεναρᾶς ὅτι ὁ ἑλληνισμὸς δὲν κοιμᾶται ἐντὸς τοῦ οἴκου του, ἀλλὰ κατασκοπεύει καὶ ἐπιβλέπει τοὺς ἐγθροὺς αὐτοῦ καὶ εἶναι ἑτοιμὸς νὰ διαρρήξῃ τὰς θύρας καὶ ἐξέλθῃ εἰς τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος. Ἡ Εὐρώπη θὰ περιφρονῆσῃ καὶ πάλιν ἐν δεδομένῃ περιστάσει τὸν ἑλληνισμὸν καὶ τὸ πολὺ θὰ ρίψῃ αὐτῷ καὶ πάλιν ψιγία ἐλεημοσύνης, ἐάν ὁ ἑλληνισμὸς δὲν ἀποδείξῃ πρότερον εἰς αὐτὴν ὅτι εἶναι τι πλέον παρὰ πολιτικὸς ἐπαίτης, κρούων εἰς τὰς θύρας τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἰκετεύων ὑπὲρ ἑνὸς τεμαχίου γῆς. Οὐδεὶς συμπαθεῖ πρὸς πτώματα, ἐξ ὧν οὐδεμίαν προσδοκᾷ βοήθειαν. Διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν ἐπικερδῆ τινα καὶ ἐντιμον συμμαχίαν πρέπει νὰ καταβάλωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ κεφάλαια τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν δυνάμεως. Καὶ δὲν εἶναι μικρὰ τὰ κεφάλαια ταῦτα καὶ εὐκαταφρόνητα, ἐάν θελήσωμεν μόνον νὰ συγκεντρώσωμεν τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις εἰς ἓν μόνον σημεῖον καὶ μίαν πολιτικὴν, τὴν σωτηρίαν τῆς Μακεδονίας.

Ἐκεῖ πέραν τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πιερίας, ἐκατέρωθεν

Ἐτήρησα λεπτομερῆ σημειώσεις ἐκτοτε, λέγω, ἢν παραδίδω ὑμῖν πρὸς δημοσίευσιν σήμερον εὐελπιζόμενος, ὅτι θέλετε τὴν καταχωρίσει ἀπαρραλλάκτως, ὡς ἐγράφη, ἵνα ἴδῃ ὁ ἀναγνώστης, πῶς ἐνεργεῖται σήμερον ἡ ὑπηρεσία, προκειμένου περὶ καταδικῶν, ἀπροστατεύτων μάλιστα.

II

29 Αὐγούστου 1878 τριτῆ. Ἡμέρα ἀποπρᾶς διὰ τοὺς προληπτικούς, εἰς οὓς συγκατεριθμῆθη ὡς ἐκ τοῦ συμβάντος καὶ ἐκτοτε οὐδεμιᾶς ἐργασίας ἀχομομαὶ ἀπὸ τριτῆς καὶ εἰς οὓς θὰ συγκαταριθμῆθῃ βεβαίως καὶ ὁ ἀναγνώστης, ἂν τυχῶν διέλθῃ τὸ παρὸν ὀδοιπορικόν μου.

Μετέβην εἰς τὰς ρηθείσας φυλακὰς πρὸς ἐπίσκεψιν δύο ὑποδικῶν—δημοσιογράφων, νομιζῶ, ἂν δὲν με ἀπατᾶ ἡ μνήμη, καθόσον δὲν ἐκοίτησα σημειώσεις—ἐκεῖ συνήντησα δύο τῶν διακεκριμένων ἱατρῶν, τοὺς κ.κ. Ἰωάννην Λωχιὸν καὶ Θεόδωρον Ἀρεταῖον, μεταβάντας ἐντολῇ τῆς εἰσαγγελείας, ὡπως γνωματεύσωσι περὶ τῆς ὑγείας τῶν περὶ οὗ ὑποδικῶν καὶ μεταγωγῆς αὐτῶν, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἐπασχον, εἰς τὸ πολιτικὸν νοσοκομεῖον.

Ἀμα τῇ εἰσόδῳ ἐκ συναίσθησως ἐστάθην ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς καὶ ἀνέμενον τὸ πέρασ τῆς ἱατρικῆς ἐπισκέψεως, ὡπως ἴδω τοὺς φίλους μου, ὅτε τις βρκενδύτης σχεδὸν καταδικος, ἔχων δεδεμένον διὰ μανδύλου καλογηρικοῦ τὴν ῥίνα, μ' ἐπλησίασε.

—Κύριε, μοὶ λέγει, μετὰ φωνῆς ἰκετευτικῆς, πάσχει ἀπὸ ἡμέρας πολλὰς ἡ μύτη μου καὶ ὁ θεὸς οὐκ ἔστειλε. Ἔχω ἀκόμα ἓνα μῆνα νὰ τελειώσῃ ἡ ποινὴ μου καὶ σὲ παρακαλῶ μίλησε ἔς τοὺς γιγκτροὺς νὰ πάου εἰς τὸ νοσοκομεῖο καὶ ἐγὼ νὰ γιγκτρευθῶ. Δὲν ἔχω κανένα νὰ με προστατέψῃ, εἰμαι ἔρημος καὶ θὰ σοῦ γείνω σκλάβος.

—Ἡ μῆτη σου νὰ γείνη καλὰ, τῷ ἀπῆντησα· αὐτὸ εἶναι τὸ ζήτημα καὶ ἄς λείψουν τὰ παραπάνω· θὰ ὀμιλήσω τῶν ἱατρῶν καὶ θὰ φροντίσω διὰ σέ. Ἀλήθεια ὁ θεὸς μ' ἔστειλε γὰρ νὰ σοῦ πῶ ἀκόμη νὰ γείνης πλέον καλὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ ζήσης ὡς χριστιανός. Περιμένε.

Ἀμα ἐξῆλθον οἱ ἱατροὶ, πλησιάζας τοὺς ἐσταμάτησα καὶ τοῖς εἶπον τὴν αἰτίαν.

—Μάλιστα, μ' ἀπῆντησαν ἀμφοτέροι προθύμως, καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὸν ὀθλακὸν τῆς ἐπιστάσεως ἐξήτασαν τὸν πάσχοντα, ἔχοντα ὀπῆν εἰδεχθῆ εἰς τὴν δεξιὰν πλευρὰν τῆς ῥίνος. Ἀκολούθως στραφέντες πρὸς με: Πάσχει σπουδαίως ὁ ταλαίπωρος, μοὶ λέγουν, ἀλλὰ δυστυχῶς βιαζόμεθα καὶ δὲν δύναμεθα νὰ κάμωμεν ἕκθεσιν· ἄς γράψῃ ὁμοῦς οὗτος ἀναφορὰν εἰς τὴν Νομαρχίαν, ἄς προσθέσῃ, ὅτι τὸν ἐπεσκεψήθημεν καὶ ἂν μᾶς ἐρωτήσουν πιστοποιῶμεν διὰ νὰ τὸν στείλωσι εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Ἀπελθόντων παρεκάλεσα τὸν ὑπεπιστάτην τῆς φυλακῆς νὰ γράψῃ τὴν ἀναφορὰν κατὰ τοὺς τύπους καὶ νὰ προσθέσῃ ὅτι τὸν ἐπεσκεψήθησαν καὶ οἱ ῥηθέντες ἱατροὶ.

—Τοῦ κακοῦ, καυμένε Μιχαλίτση, λέγει τότε οὗτος πρὸς τὸν καταδικόν. Θὰ κάμῃ ἓνα μῆνα καὶ παραπάνου, ὅσο ν' ἀρθῆ ἀπάντησις καὶ σὲνα τελειῶναι ἡ ποινὴ σου μεθαῦριο.

—Γράψε, φίλε μου, τὸν διακόπτω, τὴν ἀναφορὰν καὶ τ' ἄλλα εἶνε λογαριασμός ἰδικός μας.

—Εὐθὺς, ἐγὼ δὲν βαρύνομαι καπετάνιε, ἀλλὰ δὲν θὰ κάμῃ τίποτα· πόσοι ἔκαναν ποῦ ξεψύχαγον καὶ ξέρω γὰρ τί λέου.

—Μετ' ὀλίγον εἶχον τὴν ἀναφορὰν εἰς χεῖρας. Ἐδωκα ὅσας δεκάρας εἶχον εἰς τὸν δυστυχῆ καταδικόν, εἰπὼν

αὐτῷ καὶ παρηγορητικὰς τινὰς λέξεις. Ἐπεσκεψήθη κατόπιν πρὸς στιγμὴν τοὺς δύο φίλους μου καὶ ἐκαίθη μετέβην δρομαίως πρὸς τὴν Νεάπολιν, εἰς ἣν ἔμεινε τότε ἡ Νομαρχία, ἀλλ' ἀτυχῶς εὗρον τὸ γραφεῖον κλειστόν, διότι εἶχε παρῆλθει ἡ πέμπτη μ. μ. καὶ οἱ ὑπάλληλοι εἶχον ἀναχωρήσει.

III

30 Αὐγούστου. Ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικὸς καὶ μάλιστα ἀνυπόφορος περὶ τὴν ἐνάτην, ὅτε μετέβην καθίδρος εἰς τὴν Νομαρχίαν ἀπέχουσαν λίαν ἀπὸ τοῦ οἴκου μου.

Ἐκεῖ εὗρον προθύμῳ τινὰ ὑπάλληλον γνωστόν μου.

—Θέλω κι' ἐγὼ ἐν ῥοσφέτιον, φωναζῶ, ἄμα τὸν ἐπλησίασα, ἐπιδείξας συγγράμματα τὴν ἀναφορὰν τοῦ καταδικῶν καὶ διηγήθητις—τὰ καθέκαστα.

—Δόσατέ μοι τὴν ἀναφορὰν, μ' ἀπαντᾶ, τείνας τὴν χεῖρα καὶ μείνατε ἥσυχος.

—Ἀλλὰ σὲ παρακαλῶ νὰ ἐνεργηθῆ ὅσον τάχιον, ὅπως ὁ δυστυχῆς στακῆ εἰς τὸ νοσοκομεῖον ἐγκαίρως, διότι πάσχει πολὺ.

Ἡγέρθη τότε ἔλαβε τὴν ἀναφορὰν μετίθη εἰς τὸ πρωτόκολλον καὶ ἀφοῦ τὴν ἐνέγραψεν εἰς τὰ εἰσερχόμενα, μετὰ τὴν παρεδῶκε εἰπὼν μοι νὰ τὸν ἀκολουθῆσω.

Μὲ διδηγήσεν εἰς τὸν γραμματεῖα τῆς Νομαρχίας, εἰς ὃν ἐπανέλαβον τὴν ἱστορίαν τοῦ καταδικῶν καὶ ἐνεχείρισαν τὴν ἀναφορὰν, συστήσας τὸ κατεπεῖγον.

Ὁ Γραμματεὺς ὑπάλληλος, ἀνήκων εἰς τοὺς ἐνεργούντας, ὡπως βαδίζῃ ἡ χελώνη, ἔλαβε τὴν ἀναφορὰν, ἔθεσε ταύτην ἐνώπιόν του, ἀφοῦ ἐκαθάρισε ἔργα ἔργα τὰ γλαυκὰ του καὶ ἀτενίσας τὴν πρώτην γραμμὴν, ἤρχισε νὰ καταβιάζῃ βαθμηδὸν τὴν κεφαλὴν, ἣτις ἐφθασε τέλος πάντων εἰς τὸν πάτο τῆς ἀναφορᾶς· κατόπιν ἀνεβίβασε τοὺς ὀφθαλμούς ἐκ νέου· ἐξυσε τὸ διοικητικὸν του κεφάλι καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη, ἐσκέφθη, ἐσκέφθη:

—Νὰ ἴδωμεν, ἀναφωνεῖ, διότι πρέπει νὰ ἐρωτηθῆ ἡ Νομαρχία, ἂν ὑπόσχεται νὰ τὸν ἐξασφαλίσῃ, ὅθεν θὰ γράψωμεν ἐκεῖ καὶ μείνατε ἥσυχος θὰ ἐνεργηθῶσι τὰ δέοντα. Εἰπὼν δὲ ταῦτα ἔθεσε τὴν ἀναφορὰν ὑπὸ ἄλλα ἐγγραφα.

Ἐγὼ ἴδων, ὅτι ἤρχισεν ἡ γραφειοκρατία.

—Μὰ, κύριε, τῷ λέγω, ἀνεγνώσατε ἐπισταμένως; ἴδετε ὅτι πάσχει σπουδαίως ὁ δυστυχῆς καταδικος καὶ ἔχει ἀνάγκην ταχείας νοσηλείας; Ἀπορῶ μάλιστα πῶς δὲν εἶνε εἰς τὸ θεραπευτήριον; Ἐκτός τούτου, μὴνὸς δέεται μόνον, ὡπως ἐκτίσῃ τὴν ποινήν του.

Ὁ κ. γραμματεὺς τότε μ' ἠτένισε ἀκαρδαμικτεῖ καὶ ἐφάνη σκεπτόμενος· τέλος ἀποταθείς εἰς ὑπάλληλον ἐζήτησε τὸ φυλλάδιον τοῦ καταλόγου τῶν καταδικῶν, ὅπου λαβὼν ἤρχισε νὰ φυλλομετρεῖ ἐπὶ ὄραν, ἕως οὗ εὗρεν—δόξα τῷ θεῷ—ὅτι ὁ καταδικος Μιχαλίτσης εἶχε καταδικασθῆ εἰς δεκάμηνον φυλάκισιν καὶ ὅτι ἡ ποινὴ του ἔληγε τὴν ἐβδόμην Ὀκτωβρίου.

—Βλέπετε λοιπόν; τῷ λέγω.

—Ναί! ἀλλ' ὅπως δὴποτε ἰρέπει νὰ ἐρωτήσωμεν τὴν βασιλικὴν χωροφυλακὴν, καὶ ἂν μᾶς ἀπαντήσῃ, ὅτι τὸν ἐξασφαλίσει; τότε εὐθὺς τὸν ἀποστελλομεν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Δὲν θ' ἀργίση, δὲν θ' ἀργίση.

—Ἀφοῦ οὐκ ἦν ἄλλως γενέσθαι, τῷ λέγω, ἐνεργήσατε τὴν ἀποστολὴν εὐθὺς, σὲς παρακαλῶ, καὶ πηγαίνω τὸ ἔγγραφον ὁ ἴδιος εἰς τὴν Νομαρχίαν. Τί νὰ γείνη; Ἀφοῦ πρόκειται περὶ πάσχοντος, ἔχοντος μάλιστα ἐπι-

γόντως ανάγκην θεραπείας, πρέπει ὅλοι νὰ ταχύνωμεν.

Καὶ συγγρόνως λαβὼν τὴν ὑπὸ τὰ ἔγγραφα ἀναφορὰν τὴν ἔθεσα ἐνώπιόν του ἐπαναλαβὼν τὴν παράκλησιν.

— Τοῦτο καλεῖται, ψιθυρίζει τότε, λίαν κατεπεῖγον καὶ ἀρχισας ἀπὸ τῆς φράσεως ταύτης ἔγραψεν εἰς τὴν χωροφυλακὴν κατόπιν διέταξε τὴν διεκπεραίωσιν τῆς ἀναφορᾶς, καὶ μετὰ τὴν παρέδωκε.

Ἐκείθεν πάραυτὰ μετέβην τροχάδην εἰς τὴν χωροφυλακὴν, μένουσαν τότε εἰς τὴν Πλάκκν καὶ ἐπανέλαβον τὰ αὐτὰ εἰς τὸν Μοιραρχον, ὅστις διατρέξας τὴν ἀναφορὰν καὶ τὴν ἐπισημείωσιν,

— Ἀφοῦ ἔχει μόνον ἓνα μῆνα ἀκόμη νὰ κάμῃ φυλακὴν, μοὶ λέγει, διατί ὄχι; τὸν ἐξασφαλίζω. Θὰ ἦνε βεβαίως Πορτύνιος διὰ νὰ τρέχῃς ὁ ἴδιος. Αὐτὰ τὰ διαβολοπολιτικά. . . .

Ἦτο «φαρμακωμένους γιὰ κουβέντα», ὡς λέγουν κοινῶς, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶχον ὄρεξιν, ὅθεν.

— Δὲν γνωρίζω, τὸν διακόπτω, «πόθεν κρατεῖ τὸ μαλλί τῆς σκούφιας του», ἀλλ' εἶνε ἀσθενὴς καὶ θεόπτωχος· καὶ τοῦτο μ' ἀρκεῖ. Λοιπὸν, παρακαλῶ, ἀπαντήσατε εὐθὺς, ἢ μᾶλλον τὸ ἀπαιτῶ, ὡς πρόην συνάδελφος.

Ἐγραψε προθύμως. Κατόπιν ἡ ἀναφορὰ ἐπαιξε τὸν ρόλον τῆς καὶ μετὰ τὰ εἰσερχόμενα καὶ ἐξερχόμενα τῆς χωροφυλακῆς, ἥτοι ἐπρωτοκολλήθη, διεκπεραιώθη, ἠτοιμάσθη κτλ. κτλ. κτλ.

Ἄλλ' ἐγὼ εἶχον ἀποκάμει πλέον ἐκ τῆς πεζοπορίας. Καὶ ἀληθῶς δὲν ἦτον ὀλίγον, νὰ τρέχῃ τις, ἐν μέσῳ τοιούτου καύσωνος, ἀπὸ τῆς Πλατείας τοῦ Συντάγματος εἰς τὴν Νεάπολιν καὶ ἐκείθεν εἰς τὴν Πλάκκν ὅθεν παρεκάλεσα χωροφύλακά τινα γνωστόν μου νὰ δράμῃ αὐθωρεὶ εἰς τὴν Νομαρχίαν, ὅπως προφθάσῃ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ παραδώσῃ τὴν ἀναφορὰν.

Τὸ ἐπέεος εὐρὼν τὴν ὑπάλληλον τῆς Νομαρχίας, τὸν ἠρώτησα, βεβαιώσαντά με ὅτι ἐλήρθη παρὰ τοῦ ἰδίου ἡ ἀναφορὰ καὶ ἐδόθη εὐθὺς εἰς τὸν γραμματέα καὶ ὅτι αὐριον πιστεύει νὰ διαταχθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ ὑποδίκου εἰς τὸ νοσοκομεῖον.

Ἠσύχασα.

IV

1 Σεπτεμβρίου. Μετὰ μεσημβρίαν μετέβην εἰς τὴν Νομαρχίαν.

— Ἡ ἀναφορὰ, μ' ἀπήντησαν, ἐστάλη κατεπεῖγοντως ἀπὸ πρωίας εἰς τὸν ἱατρὸν τῶν φυλακῶν, ὅπως ἐπισκεφθῇ τὸν καταδίκον καὶ μᾶς ἐπιστρέψῃ ταύτην μετὰ τὴν γνωμοδότησιν του.

— Νέα λοιπὸν ἀργοπορία; ἐφώνησα, καὶ ἐντούτοις ἡ μύτη τοῦ καταδίκου εἰς κακὴν κατάστασιν.

— Ὅχι, τί λέγετε; Θὰ μᾶς ἀπαντήσῃ εὐθὺς ὁ ἱατρὸς καὶ τελειώσῃ ἡ ὑπόθεσις.

Τοὺς ἐχαίρετῃσα καὶ ἀπῆλθον ἠγανακτισμένος, σκεπτόμενος καὶ μονολογῶν.

— Ἐχομεν γραφειοκρατία, γραφειοκρατίαν—ἔχομεν ὑπαλλήλους γνωρίζοντας καλλίστα τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, ἀλλ' ἀγνοοῦντας, τὸ κυριώτερον, τὸ πνεῦμα τῆς διοικήσεως—πολλοὺς τούτων ἔχοντας εἰς τὴν κεφαλὴν βιβλιοθήκην γνώσεων, ἀλλὰ μὴ ἔχοντας γνώσιν. Δυστυχεῖς, ὅσοι πάσχοντες καὶ ἀνευ μέσων ἔχουν τὴν τύχην νὰ πέσουν εἰς χεῖρας τοιούτων ὑπαλλήλων. Τί νὰ γείνη; ὡς ἀνεμείνωμεν καὶ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ ἱατροῦ.

2. Σεπτεμβρίου. Περί τὴν ἐνδεκάτην π. μ. μετέβην εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἠρώτησα τὸν καταδίκον ἂν μετέβῃ ὁ ἱατρὸς.

— Ναί, μ' ἀπήντησε καὶ σ' εὐχαριστῶ. Ὁ γιαιτρός ἦρθε χθὲς τὸ ἀπόγευμα καὶ ἀφοῦ μ' εἶδε ἔγραψε, καὶ τὰ χαρτιὰ τᾶδοκε τοῦ ἐπιστάτη, διὰ νὰ τὰ πάῃ στὴ Νομαρχία, ἀλλὰ δὲν ἤξέρω τί ἔκανε.

Ὁ ἐπιστάτης, κληθεὶς, ἐβεβαίωσεν, ὅτι ἀπὸ πρωίας παρέδωκε τὰ ἔγγραφα εἰς τὰς ἰδίας χεῖρας τοῦ γραμματέως.

Μετὰ μεσημβρίαν μετέβην εἰς τὴν Νομαρχίαν, ἐρωτήσας μετὰ δισταγμοῦ, διότι ἐσκέφθην, ὅτι ἴσως κατέστην ὀχληρὸς, εἰς τοὺς ἐκεῖ, ἀφοῦ καὶ ὁ ἴδιος ἤρχισα νὰ δυστροπῶ.

— Ἐλάθομεν, με λέγουν καὶ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ ἱατροῦ ὁμοφωνοῦντος καὶ μεθαύριον, διότι μεσολαβεῖ κυριακὴ καὶ δὲν ἐργαζόμεθα, θὰ σταλῇ χωρὶς ἄλλο ἡ ἐντολὴ εἰς τὴν Μοιραρχίαν. Μείνατε ἡσυχος καὶ μὴ κουράζεσθαι πλέον.

— Σὺς εὐχαριστῶ, τοῖς λέγω, ἐπίσης καὶ σὺς ὑπόσχομαι καὶ ἐγὼ, ἂν μ' ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ γείνω ποτε βουλευτὴς, νὰ προτείνω ἀπαγορευτικὸν νόμον, δι' οὗ τὰς κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς νὰ μὴν ἐργάζωνται, ὡς οἱ ὑπάλληλοι καὶ αἱ ἀσθένειαι. Χαίρετε.

Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἐπληροφορήθην ἐξωδίκως, ὅτι, ἀφοῦ ἡ γραφειοκρατία ἠρώτησε καὶ τὸ νοσοκομεῖον, ἂν ἔχῃ κλῖνας εὐκαίρους, παρήγγειλε τῆς Μοιραρχίας νὰ μεταφέρῃ τὸν καταδίκον ἐκεῖ.

V

Ἐκτοτα ἀγνοῶ τί ἐγένετο· ἐπομένως δὲν δύναμαι νὰ βεβαιώσω, ἂν προηγήθῃ ἡ ἀποστολὴ τοῦ καταδίκου εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἢ ἂν ἐπραγματοποιήθῃ ἡ προφητεία τοῦ ὑπεπιστάτου καὶ προέλαβε τὴν ἀποστολὴν ἡ λήξις τῆς ποινῆς τοῦ ἀτυχοῦς τούτου.

Καὶ ἐν τούτοις ἐπρόκειτο περὶ ἐλαφροποιήτου πάσχοντος, ἔχοντος μάλιστα ὑπὲρ τῆς ὑποθέσεώς του ἀνθρώπον, τρέχοντα καθημερινῶς, δίκην ταχυδρόμου, ἀπὸ τοῦ Ἄννα εἰς τοῦ Καϊάφα.

Καὶ τὰ τοιαῦτα γίνονται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ καὶ ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς κεντρικῆς Κυβερνήσεως. Φαντάσθητε τί γίνεται εἰς τὰς ἐπαρχίας, προκειμένου περὶ καταδίκων καὶ μάλιστα ἐχόντων μακρότερον χρόνον πρὸς ἔκτισιν ποινῆς καὶ οὐδένα αἰφνης νὰ φωνάξῃ ὑπὲρ τοῦ δικαίου των.

Ναί! δὲν ἀρνοῦμαι, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ αὐστηρὰ ἐπιτήρησις εἰς τὰς φυλακὰς καὶ ἐνίοτε, ὅταν ἡ διαγωγὴ κατὰδίκου ἐξακολουθεῖ νὰ ἦνε σκανδαλώδης, ἢ αἰφνης ἐγκλημὰ τι λαμβάνῃ ἐπιδημικὸν χαρακτῆρα καὶ εἶνε ἀνάγκη νὰ κτυπηθῇ κατὰ κεφαλὴν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἀναπτύξεώς του, καὶ δὲν ἀρνοῦμαι, λέγω, ἐν τριαύταις περιπτώσεσιν, ὅτι πρέπει νὰ λαμβάνωνται καὶ μέτρα τινα ἐκτακτά—ὡς ἔγραψα τελευταῖον ἐν τῇ Νέᾳ ἐφημερίδι— πρὸς τε σωφρονισμὸν ἀδιορθώτου καταδίκου καὶ πρὸς παραδειγματισμὸν τῆς κοινωνίας, ἀλλ' ὅταν προκητῇ περὶ δικαίας ἀπαιτήσεως ἀτυχοῦς θύματος τῆς ἀμαρτίας, ἢ περὶ ἀσθενείας αὐτοῦ, ἢ ἀναληγσίας, ἢ ἀδικίας, ἢ τυραννίας ἐκ μέρους τῶν ἐπιτηρητῶν καὶ τῶν ἀρμοδίων προϊσταμένων ἀρχῶν, εἶνε ὅ,τι ἀπάνθρωπον, ἀγριον, καὶ ἀνάξιον τῆς ἐποχῆς, ἐν ἣ ζῶμεν.

Φαλῆς